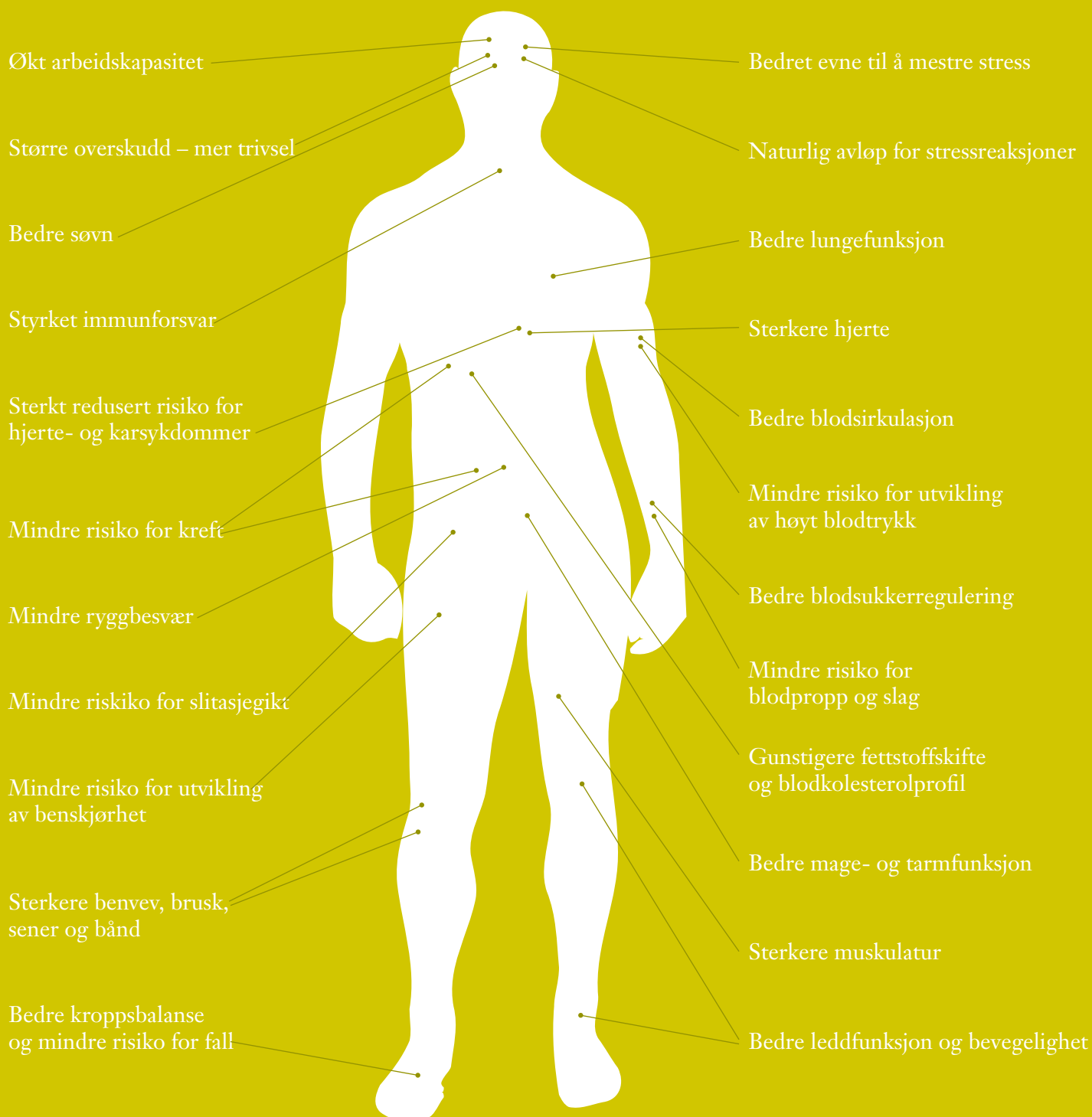

Plan for idrett og fysisk aktivitet 2010 - 2022

Regelmessig fysisk aktivitet gir:

Bedre grunnlag for opprettholdelse av riktig kroppsvekt

Langsommere aldring

Forord

”Hvorfor begynte du å klatre”, spurte journalisten Arne Næss sr. Næss svarte: ”Det er ikke jeg som har begynt, det er dere andre som har sluttet.”

I filosofiprofessorens vittige replikk ligger det visdom for alle:

- Vi må sørge for at barn og ungdom beveger seg.
- Vi må sørge for at vi alle fortsetter med det, ikke bare inn i voksen alder, men også når vi blir eldre.

Bevegelse og aktivitet er menneskets naturlige tilstand. Et minimum av mosjon er essensielt for vår helse og livskvalitet. Dessverre fører det moderne samfunn og alle dets tekniske hjelpemidler til at vi blir mindre aktive og mer stillesittende. I den vestlige del av verden er de livsstilsrelaterte sykdommene årsak til flest dødsfall.

Mange av oppgavene og utfordringene vi tidligere fikk som en del av hverdagen må vi nå oppsøke og prioritere, noe mange av oss gjør i for liten grad. Vi beveger oss mindre i hverdagen, noe som gir økt kroppsvekt med negative helsefølger. Dette fører til en generelt redusert livskvalitet og dessverre også en rekke livsstilssykdommer.

Stortingsmelding nr. 16 ”Resept for et sunnere Norge” understreker at fysisk inaktivitet er fremtidens store helseutfordring. Ikke minst for ungdommen er tegnene på manglende fysisk aktivitet og mye stillesitting alarmerende. Levealderen i Norge har økt jevnt og trutt i en rekke år, men nå frykter forskere at generasjonen som nå vokser frem vil leve kortere enn sine foreldre.¹

Medisinen er åpenbar. Ifølge ”Aktivitetshåndboken” (Helsedirektoratet 2009) vil mer fysisk aktivitet være ett av tiltakene med størst positiv effekt på folkehelsen. Regelmessig aktivitet og trening kan ikke bare forebygge sykdom, men til og med kurere en rekke sykdommer. Idrett og fysisk aktivitet blir i stadig større grad sett på som en ren investering i bedre folkehelse. Man ønsker å forebygge mer og reparere mindre. Økt fysisk aktivitet i befolkningen kan potensielt spare samfunnet for store utgifter gjennom reduserte behandlingstkostnader, høyere produktivitet, lavere sykefravær og reduserte trygdeutgifter.

Helse skapes der folk lever. Dagliglivets arenaer er derfor sentrale arenaer som må prioriteres i et målrettet helsefremmende og forebyggende arbeid. En av strategiene for å bøte på problemene er å fjerne hindringene for et aktivt liv. Sosiale møteplasser i form av parker, lekeplasser, turstier, balløkker, nærmiljøanlegg og idrettsanlegg er viktig for folk i alle aldersgrupper som ønsker å være ute og i fysisk aktivitet sammen med andre.

Likevel er det viktig å være realistiske. Det finnes begrensninger på hvor mye staten og kommunen har mulighet til å bruke, selv på et viktig område som idrett og fysisk aktivitet. Det er viktig at vi investerer riktig slik at vi oppnår de målsetninger som er satt ut fra overordnede samfunnsmessige hensyn. Da må det foretas til dels vanskelige prioriteringer. Denne planen er et forsøk på å gi et bedre grunnlag for nettopp dette.

Randaberg, 25. august 2010

Anders Jaavik
Kultursjef

Erik Knudsen
Avdelingsleder idrett

Innhold

1. Innledning.....	6
1.1 Bakgrunn og mål for planen.....	6
1.2 Planprosess og rullering	6
1.3 Klargjøring av begreper.....	7
2. Overordnede føringer	8
2.1 Statlige føringer	8
2.2 Fylkeskommunale føringer.....	9
2.3 Kommunale føringer	10
3. Overordnede behov	12
3.1 Bakgrunn for støtte.....	12
3.2 Aktivitetsnivå – anbefalinger	12
3.3 Aktivitetsnivå – nasjonalt	15
3.4 Aktivitetsnivå – Randaberg kommune.....	19
4. Eksisterende anlegg og områder - oversikt.....	21
4.1 Ordinære anlegg	21
4.2 Nærmiljøanlegg	23
5. Resultatvurdering av forrige plan.....	24
6. Analyse av behov for anlegg og aktiviteter.....	27
6.1 Ordinære anlegg	27
6.2 Nærmiljøanlegg	32
6.3 Anlegg for friluftsliv.....	34
6.4 Aktiviteter	37
7. Målsetninger 2010 – 2022	38
7.1 Slik vil vi ha det.....	38
7.2 Slik gjør vi det.....	38
8. Prioriteringer	40
8.1 Bakgrunn for prioriteringer.....	40
8.2 Prioritert handlingsprogram for anleggsprosjekter 2011 – 2014.....	46
8.3 Langsiktig handlingsprogram for anleggsprosjekter 2011 – 2022	47
8.4 Handlingsprogram for aktivitetstiltak 2010/11	49
9. Vedlegg.....	51

1. Innledning

1.1 Bakgrunn og mål for planen

”Plan for idrett og fysisk aktivitet 2010- 2022” er en full revidering av ”Kommunedelplan for anlegg og områder for idrett og friluftsliv 1995 – 2005.”² Begrepene anlegg og områder er tatt ut av den tidligere tittelen for å signalisere, i tråd med Kulturdepartementets (KUD) ønske, at planen ikke lenger bare skal være en anleggsplan.³

Målet med planen er både å få bygget flere tradisjonelle og utradisjonelle idrettsanlegg, men også å tilrettelegge for ”kroppsbevegelse” for alle brukere i alle aldre. Det innebærer at tilrettelegging av parker, turstier, grønne korridorer, lysløyper, parkering, skilting etc bør prioriteres på linje med idrettshaller og nærmiljøanlegg.

Myndighetene pålegger alle kommuner å lage slike planer dersom kommunen skal være i posisjon til å søke spillemidler. De spesifikke kravene til en plan for idrett og fysisk aktivitet finnes i Kultur- og kirkedepartementets veileder ”Kommunal planlegging av idrett og fysisk aktivitet”. En plan for idrett og fysisk aktivitet er ikke et bindende juridisk dokument. Den er et politisk dokument, og er ment å være et styringsredskap for å nå kommunens målsetninger på feltet. Planen skal bidra til å unngå at prioriteringer blir foretatt ut fra kortsiktige behov og på bakgrunnen av press fra særinteresser.

Det er verd å merke seg Plan- og bygningslovens paragraf 3-3: ”Kommunestyret skal sørge for å etablere en særskilt ordning for å ivareta barn og unges interesser i planleggingen.” Lovens formålsparagraf slår fast at prinsippet om universell utforming skal ivaretas både i planleggingen og i kravene til det enkelte byggetiltak.

Merk også følgende lov som regulerer kommunenes ansvar i forhold til folkehelse: I følge lov av 19. november 1982 nr. 66 om helsetjenesten i kommunene, er helsetjenestens formål blant annet å ”spre opplysning om og øke interessen for hva den enkelte selv kan gjøre for å fremme sin egen trivsel, sunnhet og folkehelse”. I paragraf 1-4 heter det blant annet at: ”Kommunens helsetjeneste skal til enhver tid ha oversikt over helsetilstanden i kommunen og de faktorer som kan virke inn på denne. Helsetjenesten skal foreslå helsefremmende og forebyggende tiltak”. Dette er altså lovpålagte tjenester.

Oppstart av revisjonsarbeidet ble vedtatt i Hovedutvalg for nærmiljø og kultur, PS 26/09, den 30.04.09.

1.2 Planprosess og rullering

Melding om oppstart av planarbeidet ble annonsert på kommunens hjemmesider, i Bygdebladet og ved redaksjonell omtale i NRK lokalradio – med invitasjon til alle innbyggere om å sende inn sine synspunkter og innspill. I tillegg ble det sendt ut varsel til idrettsråd, nabokommuner, friluftsråd, bedriftsidrettsforbundet etc.

Fristen for innspill ble satt til 15.juni, senere utvidet til 15.juli 2009.

I planprosessen ble det jobbet på tvers av kommunes tjenesteområder. Representanter fra kultur, skole, helse og omsorg, tekniske tjenester og kommunens øverste ledelse deltok. I tillegg var Barnas representant involvert.

Planforslaget ble lagt ut til offentlig høring i 6 uker.

Planens fireårige prioriterte handlingsprogram rulleres eller tas opp til behandling hvert år. Det skal vurderes om det er nødvendig med en fullstendig revisjon av planen minst en gang i løpet av hver valgperiode, og dersom det gjøres vesentlige endringer i planen.

1.3 Klargjøring av begreper

Fysisk aktivitet

- egenorganiserte trenings- og mosjonsaktiviteter, herunder friluftsliv og aktiviteter preget av lek.

Organisert idrett

- aktivitet i form av trening og konkurranse i den organiserte idretten, det vil si lag, klubber og foreninger som er tilsluttet Norges Idrettsforbund og Olympiske Komité.

Egenorganisert idrett

- idrett som bedrives av personer eller grupper som ikke er tilsluttet et tradisjonelt idrettslag. Eksempelvis løkkefotball, skating, jogging mm.

Mosjon

- bevegelse drevet for å bedre utøverens fysiske og psykiske helse gjennom fysisk aktivitet.

Friluftsliv

- Miljøverndepartementet definerer friluftsliv som opphold og fysisk aktivitet i friluft, i fritiden, med sikte på miljøforandring og naturopplevelser. Kulturdepartementet har valgt å la friluftsliv inngå i begrepet fysisk aktivitet.

Ordinære anlegg

- anlegg for organisert idrett og fysisk aktivitet.

Nærmiljøanlegg

- anlegg eller område for egenorganisert fysisk aktivitet, hovedsakelig beliggende i tilknytning til bo- og/eller oppholdsområder. Med nærmiljøanlegg menes kun utendørsanlegg.

Nasjonalanlegg

- anlegg tilrettelagt for internasjonale idrettsarrangementer, for eksempel Holmenkollen skiskytteranlegg. Status som nasjonalanlegg gis av KUD. Randaberg kommune har ingen nasjonalanlegg.

Regionalanlegg

- idretts- eller friluftsanlegg som skal kunne brukes av innbyggere i flere kommuner. En kan søke fylkeskommunen om ekstra tilskudd samt spillemidler ved bygging av regionanlegg. Eksempel: Sørmarka Arena.

Flerbruksanlegg

- anlegg som er tilrettelagt for flere typer idretter og aktiviteter, som tilbyr gode sosiale rom og som brukes av skoler, idrettslag og egenorganisert ungdom.

Tursti

- traseer primært for ferdsel til fots. Traseen er ryddet og merket og med en begrenset grad av opparbeiding. Turstien er som oftest knyttet til natur- og friluftsområder. Fremkommeligheten er i forhold til en vanlig sti forbedret ved å lede bort overvann, bygge klopper/mindre bruer og kavler. Normalt ingen belysning.

Turvei

- flerfunksjonelle traseer med høy utnyttelsesgrad for ferdsel til fots, med sykkel, barnvogn eller rullestol. De har stor grad av opparbeiding, gir god fremkommelighet, må tåle kjøring med vedlikeholdsmaskiner og skal ha et fast og jevnt toppdekke. Partier kan være spesielt tilrettelagt for rullestol/rulleski gjennom asfaltering. Helårsbruk ønskelig. Bør normalt sett være belysning.

Folkesti

- en merket turløype i nærmiljøet som skal få folk i alle aldre til å mosjonere for helse og velvære. Folkestien er hver kilometer eller 0,5 km markert med skilt. I Norge etableres folkestiene i regi av Nasjonalforeningen for folkehelsen.

Universell utforming

- utforming av produkter, bygg og omgivelser på en slik måte at de kan brukes av alle mennesker, i så stor utstrekning som mulig, uten behov for tilpassing eller spesielle hjelpemidler.

Spillemidler

- overskuddet fra spillene til Norsk Tipping, som i 2009 utgjorde 3,4 milliarder kroner. Av dette gikk 1,56 milliarder til idrett, 1,25 milliarder til kultur og 617 millioner til humanitære og samfunnsnyttige organisasjoner.

2. Overordnede føringer

”Idrett og fysisk aktivitet for alle” er den overordnede visjonen for den nasjonale idrettspolitikken. Den må leses slik at alle – unge, gamle, innvandrere, funksjonshemmede, sentrumsboere, utkantfolk, småbarnsforeldre, tykke, tynne – har rett på gode muligheter til å bevege seg.

Utformingen av statens politikk på feltet idrett og fysisk aktivitet er fordelt på tre departement:

- Kulturdepartementet har ansvar for utforming av politikk på idrettsområdet.
- Miljøverndepartementet har ansvar for utforming av statens friluftspolitik.
- Helse- og omsorgsdepartementet har ansvar for utforming av politikk for statens helsefremmende og forebyggende arbeid.

På fylkesnivået er det fylkeskommunen som har ansvar for idrettsaker. Direktoratet for Naturforvaltning og Helsetilsynet er også tillagt viktige oppgaver i utøvelse av statens politikk. I dette kapittelet presenteres en oversikt over de statlige, fylkeskommunale og kommunale føringer som skal legges til grunn for planlegging innenfor idrett og fysisk aktivitet.

Innledningsvis er det også naturlig å trekke fram Idrettspolitisk dokument 2007-2011 som er Norges Idrettsforbund og Olympiske og Paralympiske komites offisielle styringsdokument i nevnte tingperiode. «En åpen og inkluderende idrett» er hovedmålet. Idretten ønsker å samarbeide med det offentlige, andre frivillige organisasjoner og samarbeidspartnere forøvrig for å kunne bidra til:

1. En mer aktiv oppvekst gjennom å påvirke aktivitetstilbudet i skolehverdagen.
2. En bedre folkehelse gjennom et allsidig og kvalitativt godt aktivitetstilbud i idrettslagene.

2.1 Statlige føringer

Mål og rammer for den nasjonale politikken blir formidlet gjennom stortingsmeldinger, rikspolitiske retningslinjer, rundskriv, bestemmelser for tilskuddsordninger m.v.

Stortingsmelding nr. 14 ”Idrettsliv i endring, 1999 - 2000”

Visjon: ”Idrett og fysisk aktivitet for alle”. Det innebærer at flest mulig skal gis mulighet til å utøve idrett og fysisk aktivitet, og at den samlede anleggsmassen bør tilpasses aktivitetsprofilen i befolkningen. Den statlige idrettspolitikken skal bidra til at befolkningen har et bredt spekter av lokalt forankrede aktivitetstilbud. Den frivillig baserte, organiserte idretten, særlig barn (6-12år) og ungdom (13-19 år), er primære målgrupper for det statlige engasjementet. Et grunnleggende prinsipp er at tilskudd fra spillemidlene ikke skal kunne benyttes til virksomheter eller organisasjonsformer hvor overskudd kan tas ut av private eiere. Samtidig har en markant trend de siste ti årene vært framveksten av de kommersielle treningssentrene. Kommersielle treningstilbud er blitt en viktig del av folks hverdag. Undersøkelser viser at mange gjerne vil drive fysisk aktivitet, men de vil selv bestemme når, hvor og med hvem. Frivillig arbeid tar av folks tid, og ikke deres penger. Befolkningen har generelt fått mer penger og mindre tid. Framveksten av helsestudioene er et tegn på at folk betaler for å plukke ”treningsvarer” på et torg, og de trenger ikke å engasjere seg med å rydde etterpå eller selge lodder for å få driften til å gå rundt.

Om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet – 2010 (Kulturdepartementet)

Bestemmelser for tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet.

Handlingsplan for fysisk aktivitet 2005 – 2009 (Departementene)

Her har åtte departementer gått sammen og vurdert en del av de utfordringene som knytter seg til fysisk aktivitet og helse. Arbeidet med handlingsplanen munnet ut i 108 konkrete tiltak på en rekke plan.

Visjon: ”Bedre folkehelse gjennom økt fysisk aktivitet i befolkningen”. Hovedmål 1: Øke andelen av barn og ungdom som er moderat fysisk aktive i minst 60 minutter hver dag. Hovedmål 2: Øke andelen voksne og eldre som er moderat fysisk aktive i minst 30 minutter hver dag.

Stortingsmelding nr. 16 ”Resept for et sunnere Norge 2002 - 2003”

”Folkehelsemeldingen” har som et hovedpoeng at samfunnet ved å forebygge mer kan reparere mindre. Belastningsslidelser er regnet ut til å koste 40 milliarder kroner årlig⁴ Det er derfor behov for å bygge ned barrierer mot fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv, særlig i forhold til mennesker med bevegelsehemming eller andre funksjonsnedsettelse. Folkehelsearbeid innebærer å svekke det som medfører helserisiko, og å styrke det som bidrar til bedre helse.

Stortingsmelding nr. 20 "Nasjonal strategi for å utjevne sosiale forskjeller."

Det er sterk sammenheng mellom helse og sosioøkonomisk status. Et av hovedmålene i folkehelsearbeidet er å utjevne de sosiale helseforskjellene. Vanlige mål på sosioøkonomisk status er utdanningsnivå, inntekt og yrke. For helse og livsstil er det utdanningsnivå som betyr mest. Gjennom utvikling av områder og anlegg for idrett, fysisk aktivitet og naturopplevelser skal myndighetene bidra til å bedre levekårene i de bydeler som skårer dårligst i undersøkelsene.

Stortingsmelding nr. 23 "Bedre miljø i byer og tettsteder, 2001 – 2002"

Stikkord: Trygge, vakre og opplevelsrike byer og tettsteder med høy miljø- og bokvalitet for befolkningen. Stimulere en helsefremmende livsstil. Funksjonelt og miljøvennlig transportsystem med sterkere satsing på kollektivtransport, sykling og gange.

Stortingsmelding nr. 39 "Friluftsliv- ein veg til høgare livskvalitet, 2000 – 2001"

Det skal legges vekt på at regionalt viktige friluftsområder og områder i kystsonen sikres, og at forholdene for friluftsliv i og ved byer og tettsteder bedres. Friluftslivet skal være helsefremmende, trivselskapende, miljøvennlig, stimulere barn og unge, være tilgjengelig ved bolig, barnehage og skole, samt baseres på allemannsretten. Målsettingen er å fremme det enkle friluftslivet for alle i dagliglivet og i harmoni med naturen. Allemannsretten opprettholdes og styrkes som et fundament for friluftslivet.

Stortingsmelding nr.47 (2008-2009) "Samhandlingsreformen"

Relevante stikkord:

- Opparbeide relevant kunnskap om effekten av forebyggingstiltak
- Forebyggende helsearbeid skal styrkes
- Bedre oversikt over grunnleggende helseutfordringer lokalt

"Folkehelsepolitisk rapport", Helsedirektoratets årlige rapport om arbeidet med å utjevne sosiale helseforskjeller, 2009.

Sosiale ulikheter i helse oppstår ikke først og fremst fordi noen velger å leve sunt, mens andre velger å leve usunt. De oppstår fordi de samfunnsstrukturene legger føringer på den enkeltes valgfrihet. Det er åpenbart at et barn født i en materielt og sosialt ressurssterk familie har andre og langt flere muligheter enn et barn født i en familie som sliter med å få endene til å møtes. Indikatorene på fysisk aktivitet viser at det blant voksne er tydelige forskjeller i fysisk aktivitetsnivå etter utdanning, men mindre tydelig i forhold til inntekt.

"Marka-håndboka" (Direktoratet for naturforvaltning)

Nasjonalpolitisk mål: Alle skal ha mulighet til å drive friluftsliv som helsefremmende, trivselskapende og miljøvennlig aktivitet i nærmiljøet og naturen for øvrig. Naturopplevelser gir større kunnskap om og forståelse for sammenhengene i naturen. Uberørt og variert natur er grunnlaget for friluftslivet.

2.2 Fylkeskommunale føringer

Fylkesplan for Rogaland 2007 – 2009

Befolkningshelse og trivsel skal være et hovedhensyn i all samfunnsplanlegging, både regionalt og kommunalt. Målet er å få flere til å være fysisk aktive for bedre folkehelse og livskvalitet.

Følgende strategier for å oppnå målene er bl.a. fremhevet:

- Den forebyggende og helsebringende virkningen av fysisk aktivitet skal bli mer kjent slik at det påvirker samfunnsplanleggingen.
- Friluftsliv skal brukes som virkemiddel i det helsefremmende og forebyggende arbeidet.
- Spesielt passive grupper skal stimuleres til økt aktivitet.
- Etablere sykkel som en alternativ transportform til bil i tettbygde strøk.
- Bidra til at naturkontakt gjennomsyrrer planlegging av barns hverdag som boligfelt, barnehage og skole.

Fylkesdelplan for langsiktig byutvikling på Jæren mot 2040

Normen i Fylkesdelplan for langsiktig byutvikling på Jæren mot 2040 tilsier at innbyggerne ikke skal ha mer enn 500 meter til minimum 3 kilometer turvei/sykkelvei.

Fylkesdelplan for friluftsliv, idrett, naturvern og kulturvern

Ønske om å forsere arbeidet på tre viktige felt:

- Etablering av store interkommunale anlegg
- Etablering av fritidsanlegg for ulike subkulturer innen idrett og friluftsliv, samt den delen av befolkningen som ikke er organisert innen idrett og friluftsliv.
- Videreutvikling av "Frisk i friluft"-prosjektet

2.3 Kommunale føringer

Kommuneplan 2009 – 2022

Randberg kommune har nylig vedtatt kommuneplan 2009 - 2022. Visjonen er "Sammen skaper vi den grønne landsbyen". En viktig målsetning her er å gjøre Randberg til en kommune med fysisk aktive innbyggere. Andre stikkord:

- Bevare arealer som er bærere av opprinnelige naturtyper i Randberg for å gi innbyggerne gode opplevelser i et variert kulturlandskap.
- Gi regionens innbyggere tilgang til kommunens naturområder og fremme folkehelse, fysisk aktivitet og gode opplevelser.
- Tilby et sammenhengende gang- og sykkelveinett som er trafiksikkert og som sikrer framkommelighet.
- Bygge gode og trygge gang- og sykkelstier som gjør det lettere for alle å sykle og gå til skolen.
- Lage nærmiljøanlegg, lekeplasser og hinderløyper som inspirerer til uorganisert fysisk aktivitet.
- Oppfordre idrettslagene til aktiv satsing på masseidrett.
- Sørge for å ha et allsidig tilbud innen idrett og friluftsliv på alle nivå, noe som skal oppnås ved:
 - Å forvalte og utvikle Randberghallen og andre eksisterende idrettsanlegg
 - Å legge til rette for og utvikle nye idrettsarenaer
 - Å legge til rette for lavterskeltilbud og flerbruksarenaer – i tillegg til turveier og turstier
 - Å legge til rette for og oppmuntre til frivillig innsats
 - Å legge til rette for ridesenter og ridestier
- Legge til rette for at alle kan ha et aktivt friluftsliv hele året.
- Alle kommunale servicetilbud skal være tilrettelagt etter prinsippene om universell utforming.

Landbruksplan 2007 - 2020

Stikkord:

Slik vil vi ha det: Ett ridesportsenter med nødvendige fasiliteter for å utøve ridesporten (innendørshall, parkering, nett av ridestier.)

Sentrumsplan for Randberg, 2007 - 2020

Stikkord:

Overordnet langsiktig arealstrategi for tettstedsutviklingen i Randberg. (grønndrag, friområder)

Satsingsområder: Vi skal bidra til å gjøre sykkel til det foretrukne framkomstmiddel til og fra sentrum.

Mulighetsstudiet

Det ble i budsjettbehandlingen for 2009 vedtatt av kommunestyret (jf. sak 115/08) at det skulle gjennomføres en forenklet analyse (mulighetsstudie) for langsiktig utvikling av offentlige arealer i sentrum.

Følgende vedtak ble gjort i Kommunestyret 21.10.2010: (PS 72/10)

"Områdene 8 og 10 videreutvikles som idrettspark og som en viktig del av fremtidig grønnstruktur. Det avsettes areal til idrettsformål i samsvar med de behov som blir nedfelt i idrettsplanen samt tilstrekkelig areal til å kunne flytte dagens idrettsanlegg på Harestad. Områdene avsettes øst for Randberg Arena og vest for hallen i tilknytning til ny skole. Det tas opp forhandlinger med Randberg idrettslag om flytting av Randberg stadion. Areal for ny skole og kulturhus avsettes innenfor

område 9 eller 10. Område for framtidig 6-avdelingsbarnehage avsettes. Det utarbeides en felles områdereguleringsplan for områdene 8-10 med unntak av områdene som omfattes av reguleringsplan for Randaberg storhall.”

Partnerskap for folkehelse

Høsten 2007 inngikk Randaberg kommune en avtale med Rogaland fylkeskommune om å øke fokuset på folkehelsearbeidet. Kommunen forpliktet seg til å :

- Legge til rette for et systematisk og langsiktig folkehelsearbeid ved å forankre dette i kommunale planer.
- Arbeide for utjevning av sosial ulikhet i helse.
- Ivareta hensynet til universell utforming.
- Bevilge årlige midler til folkehelsearbeid.
- Satse arbeidet på økt fysisk aktivitet, rusforebyggende tiltak, bedre kosthold, psykisk helse og forebygging av tobakkskader.

Kystprosjektet 2009

Tre overordnede mål:

- Ta vare på kvalitetene i randsonen mellom hav og land.
- Tilrettelegge for naturopplevelser ved ferdsel i kystsonen fra Vistestranda til Tungenes fyr og Randabergfjellet.
- Formidling av kultur- og fornminner i området.

3. Overordnede behov

3.1 Bakgrunn for støtte

Bakgrunnen for at staten støtter idrett og fysisk aktivitet er at den har både en egen- og nytteverdi:

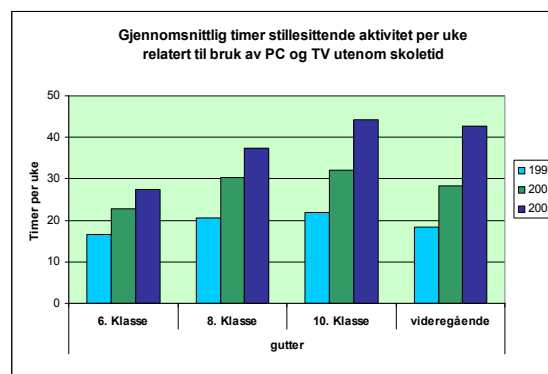
- Idrettens egenverdi handler om selve gleden av å være i aktivitet, det å mestre fysiske utfordringer, samt det å føle felleskap med andre mennesker. Dette har en verdi i seg selv, og bidrar til å skape trygge og sunne oppvekstmiljøer.
- Nytteverdien av idrett, sett fra statens side, er knyttet til helseperspektivet. Dette dreier seg om å spare samfunnet for utgifter knyttet til dårligere helse blant befolkningen. Den positive effekten som fysisk aktivitet har for det forebyggende helsearbeidet, bidrar til å styrke berettigelsen for statlig støtte.⁵ Egenverdien og nytteverdien utfyller hverandre.

Idrett er i tillegg ofte ensbetydende med deltakelse i felleskap. Dette er verdifullt både for den enkelte og for samfunnet gjennom etablering av nettverk og organisasjoner.

Idrett for barn og ungdom kan være sosialt integrerende på flere måter. Den organiserte idretten er kjent som en arena der folk fra ulike samfunnslag kan møtes på tvers av sosiale skillelinjer. Idretten er en viktig sosial møteplass for barn og ungdom generelt. Idretten som en møteplass for ungdom med ulik kulturbakgrunn har fått økt oppmerksomhet de senere årene. Idretten er internasjonal, følger de samme reglene og krever ikke nødvendigvis store språklige kunnskaper. Slik sett er idretten en god arena for å lære seg språk og kultur, og kan bidra til et sosialt nettverk som kan være verdifullt også på utsiden av idretten.

3.2 Aktivitetsnivå – anbefalinger

Sammenhengen mellom fysisk aktivitet og helse er godt dokumentert. Det registreres en alarmerende trend med økning av overvekt og fedme og etterfølgende komplikasjoner som metabolsk syndrom og diabetes type to. En av hovedårsakene til redusert fysisk aktivitetsnivå er den eksplosive økningen i stillesittende bruk av PC og TV de siste årene. Tid brukt til TV-titting har gått noe ned, så økningen skyldes økt PC-bruk.⁷ Denne trenden kan ikke snus over natten. Det må jobbes strukturert i minst en tiårsperiode for å snu denne utviklingen.

(Trender i helse og livsstil blant barn og unge 1985-2005, HEMIL-rapport 3/2009)

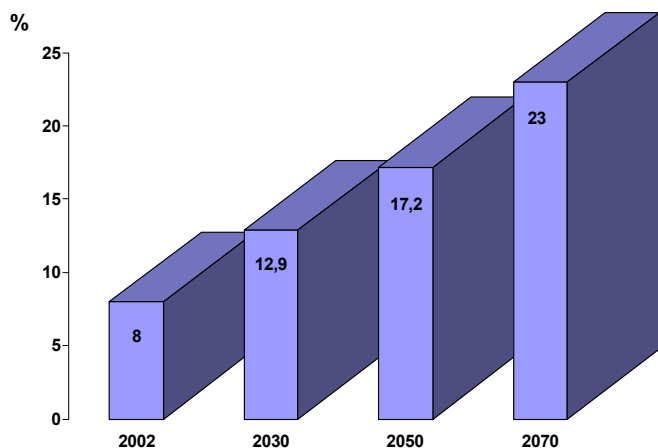
Regelmessig fysisk aktivitet beskytter mot utvikling av hjerte- og karsykdommer, høyt blodtrykk, diabetes type 2, overvekt, fedme, tykktarmkreft, brystkreft og andre kreftformer. Fysisk aktivitet er også viktig for muskel-, skjelett- og leddhelse. I tillegg til at fysisk aktivitet forebygger en rekke sykdommer er aktiviteten også en kilde til til glede, livsutfoldelse og positive mestringsopplevelser. Fysisk aktivitet påvirker humøret, gir energi, reduserer stress, bedrer forholdet til egen kropp og fremmer sosialt samvær.

Noen stikkord fra folkehelseforskning:

- Regelmessig fysisk aktivitet kan halvere risikoen for å utvikle diabetes type 2 og hjerte- karsykdommer.
- Effekten av trening er like god hos eldre som hos yngre, og de samme anbefalinger gjelder derfor for eldre som for yngre. Selv meget gamle mennesker kan trene, og det er aldri for sent å begynne.
- Glem slankekurer for helsens skyld – det er sunnere å være tykk og aktiv enn tynn og inaktiv.
- Statens råd for ernæring og fysisk aktivitet anbefaler at barn og unge bør være fysisk aktive minimum 60 minutter hver dag for å oppnå god helse og normal vekst. Voksne og eldre bør helst være i aktivitet minst 30 minutt hver dag. Aktiviteten kan bli delt opp i mindre bolker, for eksempel 3x10 minutt eller 2x15 minutt. Poenget er å bli andpusten.
- Fysisk aktivitet er lønnsomt! Folk blir mer opplagte og mindre fraværende fra jobb og skole, og på den måten øker produktiviteten i samfunnet. Behovet for en rekke helsetjenester blir mindre, noe som igjen gir positive utslag i samfunnsregnskapet.

Utviklingen i offentlige helseutgifter

Framskriving av offentlige helseutgifter som % av BNP

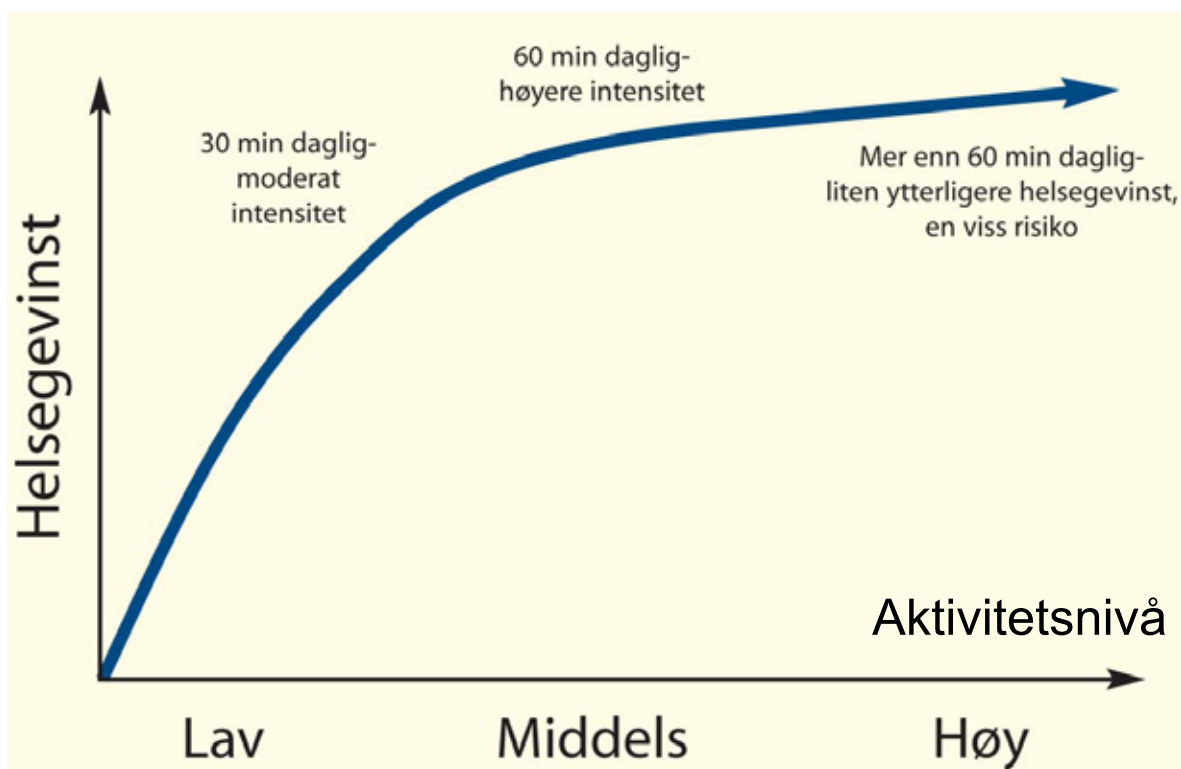

Haigst & Kotlikoff 2009: Who's going broke?

I Norge er helseutgiftene doblet på under 10 år og utgjør i 2008 8,6 prosent av BNP. Gitt at utviklingen fortsetter videre som den har gjort fra 1970 og fram til i dag, vil offentlige helseutgifter øke fra 8 til 17,2 prosent av BNP de neste 40 årene, og videre til 23 prosent av BNP i 2070. Dette er en utvikling som ikke er bærekraftig. Store ressurser brukes i helsesektoren, men vi har ikke god nok kunnskap om hva ressursbruken gir av helseforbedringer. For å kunne vurdere nytten av fremtidige ressursbruk i helsesektoren må helseeffekten av både forebyggings- og behandlingstiltak måles.

Levealderen øker, og vi får en stadig større andel eldre over 70 år. Helseutgiftene til en nordmann i alderen 75-79 år er nesten tre ganger høyere enn utgiftene til en nordmann i alderskategorien 50-64. Danmark har beregnet at 70 - 80 prosent av helsevesenets kostnader er knyttet til kroniske sykdommer. Tilsvarende beregninger fra Norge er ikke kjent. (Utviklingstrekk i helsesektoren 2008: Skapes helse, skapes velferd. Helsedirektoratet)

Hvor mye aktivitet skal til?

Vektutvikling blant voksne i Norge

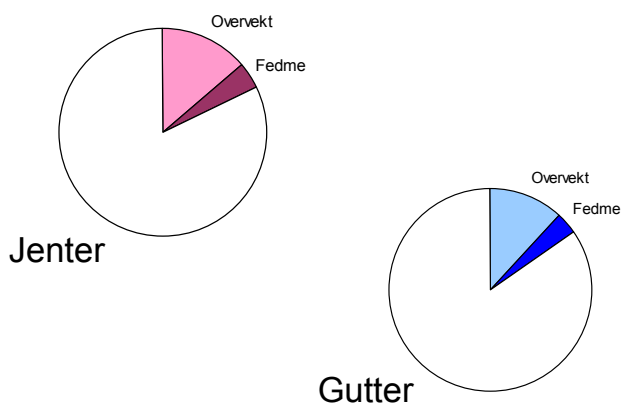
2/3 overvekt

1/5 fedme

Overvekt er en sentral og alvorlig konsekvens av våre livsstilvalg. Den tredje helseundersøkelsen i Nord-Trøndelag (HUNT 3, gjennomført 2006-2008) viste at blant voksne har hele 2 av 3 overvekt og 1 av 5 fedme. Siden 80-tallet har det vært en fordobling i antall fete kvinner og en tredobling i antall fete menn i Norge (nrk.no/puls). Nordisk ministerråd regner med at overvekt årlig koster Norge 6-7 mrd kroner, tilsvarende 0,5 - 1 prosent av BNP (Skapes helse, skapes velferd. Helsedirektoratet 2008)

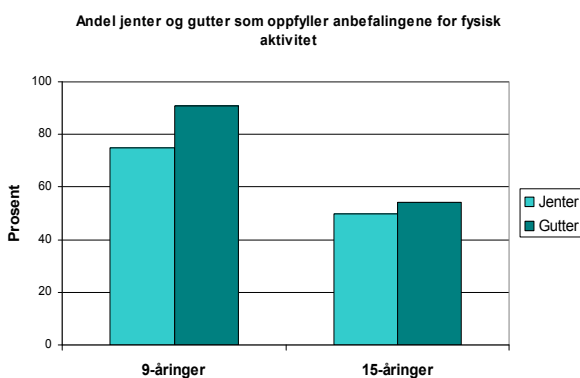
Overvekt blant barn er et økende problem

Også blant barn er overvekt et økende problem. Resultater fra barnevekststudien viser at 18 prosent av jentene og 16 prosent av guttene i 3.klasse hadde overvekt eller fedme (Barn i vekst i Norge 2008, Folkehelseinstituttet 2009). Overvekt og fedme i barneårene kan ha alvorlige konsekvenser for barns helse og er en risikofaktor for sykkelighet i voksen alder.

Aktivitetsnivå

Aktivitetsnivå blant barn

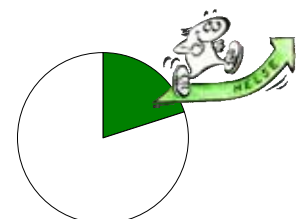
Fysisk aktivitet blant barn og unge i Norge. Helsedirektoratet 2008

Aktivitetsnivå blant voksne

- Stadig flere voksne oppgir at de trener/mosjonerer regelmessig (SSB)
- Men – økningen i mosjonsaktivitet utjevner ikke effekten av økende inaktivitet i befolkningen

Kun 1 av 5 voksne nordmenn oppfylder de nasjonale aktivitetsanbefalingene

Kan1, Helsedirektoratet

- Fysisk aktivitet er smittsomt! Jungeltelegrafene er effektive. Finner noen fram til den nye grønne sykkelveien til jobb og trivs med den, er sjansene store for at de får med seg flere folk neste gang.
- Andre positive bivirkninger er bedre kosthold, bedre søvnvaner, bedre selvbilde, motvirkning av tobakks-, alkohol- og medikamentbruk, reduksjon av vold og fremming av sosial aktivitet og integrasjon samt bedre miljø i form av mindre utslipp av skadelige gasser.

Folk som er regelmessig fysisk aktive, har mindre risiko for å utvikle psykiske lidelser. Forskning har også vist at fysisk aktivitet stimulerer kroppens egen produksjon av antidepressiva. Dette gjør fysisk aktivitet til en mulig behandlingsform for personer med depresjon. Fysisk aktivitet kan også være nyttig ved angstlidelser, schizofreni, ruslidelser og demens.⁸ I følge Statens råd for ernæring og fysisk aktivitet kan økt aktivitet i skolen bidra til bedre mestring av stress og mindre depresjon blant barn og unge.

Allsidig fysisk aktivitet i barne- og ungdomsårene er nødvendig for god helse i oppveksten og beskytter mot sykdomsutvikling og plager senere i livet. Det er også vist at fysisk aktivitet har positiv effekt på lese- og skrivekunnskaper hos barn med motoriske problemer.⁹

For personer som er fysisk inaktive vil selv en beskjeden økning i daglig aktivitetsnivå gi betydelig helsegevinst i form av redusert sykdomsrisiko, bedre livskvalitet og økt funksjonsdyktighet i eldre år.

3.3 Aktivitetsnivå – nasjonalt

Barn og unge¹⁰

Undersøkelser viser at aktivitetsnivået øker i barneårene og når en topp tidlig i tenårene for deretter synke fram mot voksen alder. En nasjonal kartlegging gjennomført av Helsedirektoratet viser at 91 prosent av 9-årige gutter og 75 prosent av jenter oppfyller anbefalingene om 60 minutters daglig fysisk aktivitet. Når vi ser til de 15-årige guttene og jentene, er 54 prosent respektive 50 prosent aktive minst en time hver dag. Men - aktivitetsnivået synker med økende alder. Blant 15-åringene var det bare omtrent halvparten som var i tilstrekkelig fysisk aktivitet.

Undersøkelser viser videre at det fysiske aktivitetsnivået er 43 prosent lavere blant 15-åringene sammenlignet med 9-åringene. Samtidig ser vi en stor forskjell i aktivitetsnivået innad i aldersgruppene, de mest aktive har et fysisk aktivitetsnivå som er tre til fire ganger så høyt som de som har et lavt aktivitetsnivå.

I doktoravhandlingen "Fysisk aktivitet blant norske barn" til Jostein Steene-Johannessen og Elin Kolle ved Norges idrettshøgskole (2009) ble det avdekket at både jenter og gutter er mer aktive på hverdage enn i helgene. Aktivitetene i hverdagen er stort sett relatert til skole/SFO og organiserte aktiviteter på ettermiddagen og kvelden. Barn blir mer passive utover høsten og vinteren. Stillesitting overtar for fysisk aktivitet.

Det skjer en forandring fra barn til ungdom. Mens barns aktivitet er preget av lek og uorganisert virksomhet, preges 15-åringers aktivitet av at den er organisert. Men mange faller ut av den organiserte idretten, og mange melder seg aldri inn. Derfor er det behov for flere tilbud som ikke er så preget av resultater og konkurranse, ifølge rapporten.

Voksne

Det er en stabil andel som driver organisert trening. Norges idrettshøgskole har i samarbeid med ni andre høyskoler og universitet gjennomført en unik kartlegging av det norske folks bevegelser i hverdagen. Undersøkelsen er gjort på oppdrag fra Helsedirektoratet. Totalt har over 3400 personer i alderen 20-85 år deltatt i kartleggingen. Deltakerne har gått med en aktivitetsmåler på kroppen i 7 dager og svart på spørreskjema. Resultatene viser at bare en av fem er aktive i tråd med Helsedirektoratet sine anbefalinger om 30 minutt daglig fysisk aktivitet. Det gjelder 22 prosent av kvinnene mot 18 prosent av mennene. Flere funn:

- Aktivitetsnivået er relativt stabilt fra 20-årsalderen til 70-årsalderen.
- Det er flere inaktive personer med lav utdanning.
- Overvektige har lavere aktivitetsnivå enn normalvektige.
- Sesongvariasjoner: Nordmenn er mindre aktive om vinteren enn resten av året. Nordmenn er mer aktive i helgene enn i ukedagene.

Andre tall fra Idrettshøgskolen viser at hele 76 prosent av inaktive nordmenn ønsker å bli mer fysisk aktive. Over halvparten av de spurte sa at kort reisevei til treningsstedet var viktigst. Videre ønsket fire av ti å ikke være bundet av faste treningsdager.

Undersøkelsen "Fysisk aktivitet blant voksne og eldre i Norge, en kartlegging av aktivitetsnivå og fysisk form hos 9- og 15-åringer" (Helsedirektoratet 2009) viser at voksne nordmenn er noe mer fysisk aktive i helgene enn på hverdager. Aktivitetsmønsteret blant voksne er dermed motsatt av mønsteret blant barn og unge, som er mer aktive hverdager enn i helgene.

Eldre

Antall eldre øker. Dette gir et fremtidig press på helse- og omsorgssektoren. Det er viktig å jobbe forebyggende slik at eldre i større grad kan være selvhjulpne i egne hjem og klare dagligdagse oppgaver. Andelen fysisk inaktive øker med økende alder, og det fysiske aktivitetsnivået synker med alderen. Bare 6 prosent av de eldre i alderen 65 til 97 år har et fysisk aktivitetsnivå som tilfredsstillende de anbefalte 30 daglige minutter. Når man ser på mosjonsaktiviteter, viser en studie av aldersgruppen 67-79 år at 57 prosent mosjonerer minst en gang i uka.

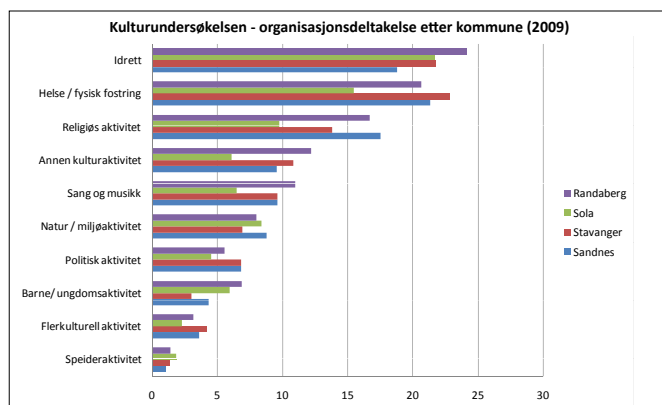
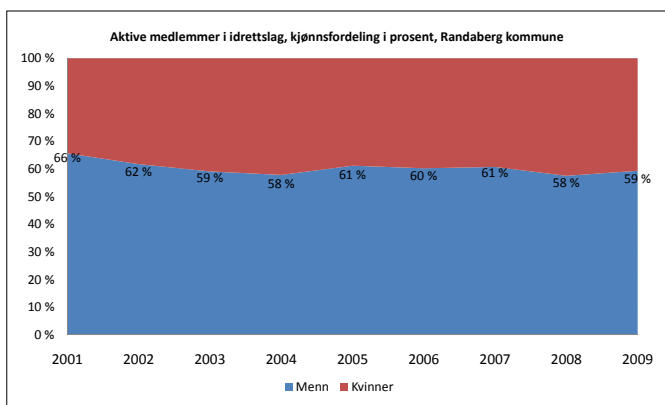
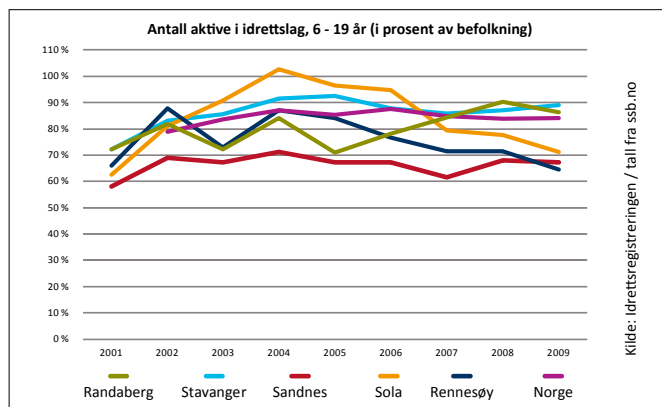
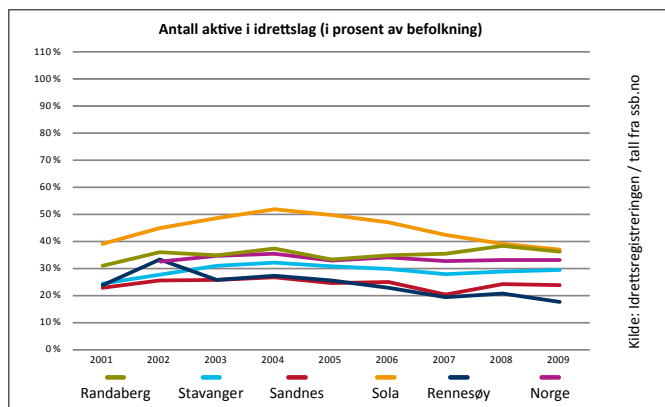
Det er aldri for sent å begynne med fysisk aktivitet – effektene er gode uansett. Fysisk aktivitet kan ikke oppheve aldringsprosessen, men forsinke den. Selv meget gamle får god effekt av trening. Det er mulig å vedlikeholde muskelstyrken langt oppi årene, og svake gamle kan være i stand til å gjennomføre relativt intensiv styrketrening

Oppsummering

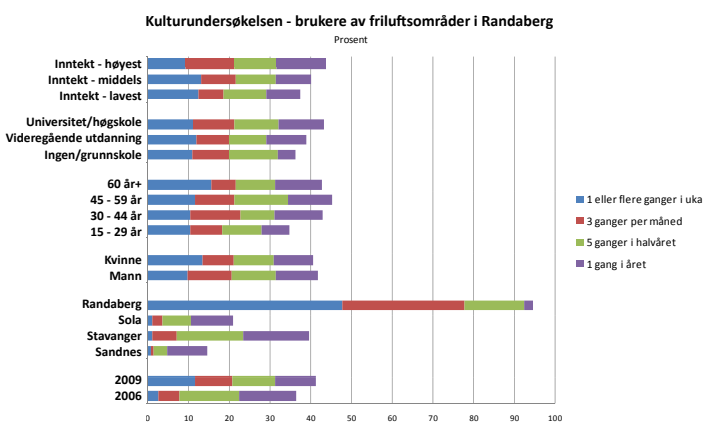
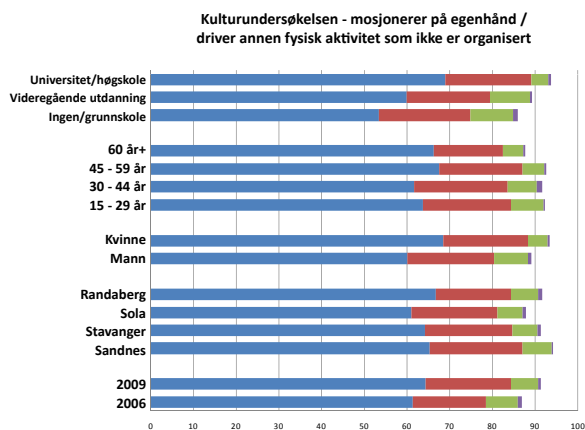
Generelt er nivået av fysisk aktivitet i den norske befolkningen for lavt, og det er klare sosiale forskjeller i aktivitetsnivå.¹¹ Andelen fysisk inaktive er høyest i grupper som på andre områder er sosialt og helsemessig minst privilegerte. Det ser ut til å utvikle seg et skille mellom de som driver regelmessig fysisk aktivitet og de som er passive. Personer med høy utdanning trener oftere enn personer med lav utdanning, og barn som har foreldre med høy utdanning, trener oftere enn barn som har foreldre med lav utdanning. Undersøkelser av aktivitetsnivået til ungdom i Oslo viser at ungdom fra familier med god råd i større grad er fysisk aktive enn ungdom fra familier med dårlig råd.

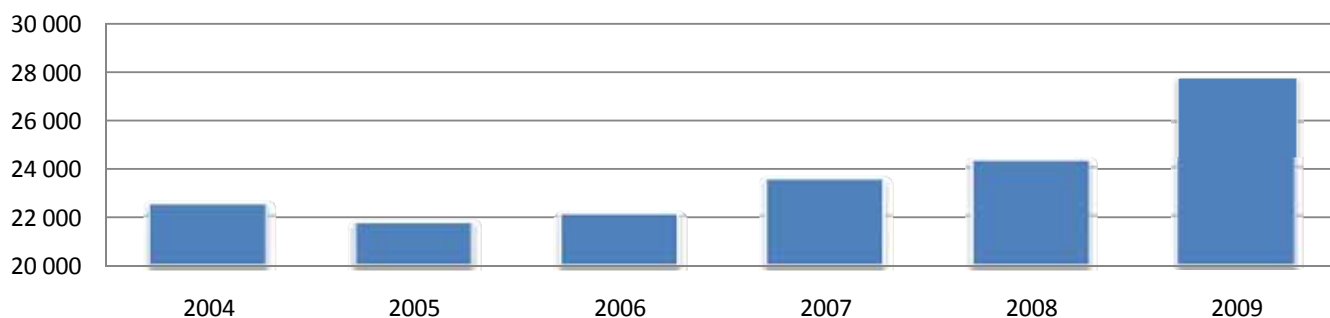
Organisert idrett

Egenorganiserte aktiviteter

Antall publikumsbadere pr år, Randaberghallen

3.4 Aktivitetsnivå – Randaberg kommune

Det foreligger klare målsetninger og anbefalinger med tanke på fysisk aktivitet på nasjonalt nivå. Vi vet også en del om hvordan den faktiske aktiviteten er i Norge. Det er naturlig å prøve å sammenligne aktivitetsnivået i Randaberg kommune opp mot gjeldende anbefalinger og aktivitetsnivået ellers i landet. Dette er vanskelig. Det finnes en del statistikk på enkeltområder, men de gir ingen klare svar i forhold til overordnede målsetninger.

Når det gjelder den organiserte idretten så ligger Randaberg kommune godt an både med tanke på antall aktive i aldersgruppen 6 - 19 år, og i forhold til totalt antall aktive.

Prosentandelen er svært høy, og dette skyldes nok at mange er aktive medlemmer i flere klubber og dermed blir telt flere ganger. Likevel, det kan se ut til at Randaberg kommune har et høyere antall aktive i forhold til landsgjennomsnittet og de fleste nabokommuner.

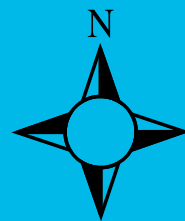
Statistikken viser også at andelen av aktive i kvinner idrettslagene øker, men de er fremdeles i undertall (41 prosent kvinner vs. 59 prosent menn). Kulturundersøkelsen viser at det er en forholdsvis høy andel av Randabergs befolkning som mosjonerer på egenhånd.¹² Den viser også at friluftsområdene i Randaberg blir flittig brukt. Begge viser en økning fra 2006 til 2009. Det har i tillegg vært en positiv utvikling med tanke på antall publikumsbadere i Randaberghallen.

Raftklinikken melder også om en jevn økning i antall medlemmer de senere år, og har ca. 1000 medlemmer per i dag. Jevnt over kan det se ut til at aktiviteten i Randaberg kommune er høy, sammenlignet med landsgjennomsnittet og nabokommuner, både med tanke på organiserte og egenorganiserte fysiske aktiviteter. Men en kan altså ikke si noe eksakt om hvor mange som oppfyller de oppgitte anbefalinger. Det synes likevel rimelig å anta at de utfordringene en står ovenfor, med tanke på generelt aktivitetsnivå, på nasjonalt nivå også er gjeldende i Randaberg kommune.

Undersøkelsen "Kulturtilbud og kulturinteresser på Nord-Jæren 2009", ble gjennomført på oppdrag fra Interkommunalt kulturråd. Kulturinteressene på Nord-Jæren favner et bredt spekter, med friluftsliv og idrett, film, litteratur og musikk som de bredeste. Noen stikkord:

- Friluftsliv er den fritidsinteressen flest personer på Nord-Jæren angir som viktigst, etterfulgt av film, litteratur, populærmusikk og idrett på femteplass.
- Idrett og friluftsliv deles i like stor grad blant gamle og unge.
- 70 prosent av befolkningen på Nord-Jæren mener tilrettelegging av friluftslivområder er det viktigste kulturtilbudet å satse på.
- Tilfredsheten med kulturtilbudet varierer fra høy for friluftsområder, restauranter, bibliotek og kinoforestillinger, til lav for opera- og ballettforestillinger, klassiske konserter og billedkunst - tilsvarende aktivitetsmønsteret.
- Randaberg skårer høyest på tilfredshet med friluftsområder, men lavest på tilfredshet med idrettsarrangementer.
- Andelen som mosjonerer på egenhånd er størst i Randaberg.
- De hyppigste aktivitetene er av typen "selvstendige" og "uforpliktende", det vil si aktiviteter som den enkelte kan utføre når det måtte passe: mosjon, turer i skog og mark, kafébesøk og å lese litteratur. Idrettsaktiviteter utløser for begge vedkommende de hyppigste organisasjonsdeltakelser.
- Friluftsområder benyttes gjerne på tvers av kommunegrensene.

Ordinære anlegg

1 km
1 : 30 000

TURVEIER som er tilrettelagt for fotturer med barnevogn, sykling og delvis for rullestolbrukere.

TURSTIER er vanligvis traseer som bare kan brukes til fotturer. Jordbruksstier kan brukes til turbruk.

Gang/sykelsti.

Friområde

Tungenes

Randbergvika

Sande

Mekjvik

Byfjorden

Sandebukta

Randberggeilen

Harestadvika

Todnem

Harestad

Ytre Bø

Indre Bø

Rygg

Goa

Vistnes

Viste

Vestre Goa

Raustein

Vistevika

Håland

Leikvoll

Vistnesvågen

Hålandsvannet

7

6

1

8

2

3

9

4

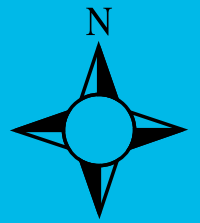
5

4. Eksisterende anlegg og områder - oversikt

4.1 Ordinære anlegg

Anleggstype	Beliggenhet	Eier	Mål	Merknader
Flerbrukshall	Sørmarka (Stavanger)	IKS		Ishall
Flerbrukshall	Sandved (Sandnes)	IKS		Friidrett. Under bygging.
Idrettshall	Sentralidrettsanlegget (3)	Randaberg kommune	22x44m	Tribune
Idrettshall	Sentralidrettsanlegget (3)	Randaberg kommune	23x44m	
Gymsal	Harestad skole (2)	Randaberg kommune	8x15m	
Gymsal	Harestad skole (2)	Randaberg kommune	10x20m	
Gymsal	Grødem skole (6)	Randaberg kommune	10x20m	
Gymsal	Goa skole (5)	Randaberg kommune	10x20m	
Gymsal	Randaberg vgs (9)	Rogaland fylkeskom.	20x30m	
Svømmehall	Sentralidrettsanlegget (3)	Randaberg kommune	25x12,5m	Plaskebasseng, stupeanlegg, tribune.
Svømmebasseng	Harestad skole (2)	Randaberg kommune	8x12,5m	
Svømmebasseng	Grødem skole (6)	Randaberg kommune	8x12,5	Rullestolrampe
Svømmebasseng	Goa skole (5)	Randaberg kommune	6x12,5m	Heis for funksjonshemmede
Fotballbane, grus	Sentralidrettsanlegget (3)	Randaberg kommune	45x100m	Lys.
Fotballbane, grus	Grødem skole (6)	Randaberg kommune	65x90m	Lys.
Fotballbane, gress	Sentralidrettsanlegget (3)	Randaberg kommune	60x95m	
Fotballbane, gress	Sentralidrettsanlegget (3)	Randaberg kommune	65x105m	
Fotballbane, gress	Randaberg stadion (1)	Randaberg idrettslag	65x110m	Klubbhus, garderobes, treningsom
Fotballbane, kunstgress	Randaberg stadion (1)	Randaberg idrettslag	65x110m	
Fotballbane, kunstgress	Goa skole (5)	Randaberg kommune	45x90m	
Fotballbane, kunstgress	Randaberg vgs (9)	Rogaland fylkeskommune	40x60m	
Tennishall	Sentralidrettsanlegget (3)	Randaberg tennisklubb		2 innebaner (hard court)
Tennisbaner	Sentralidrettsanlegget (3)	Randaberg tennisklubb		3 utebaner (asfalt)
Trial	Harestadmyra (8)	Randaberg kommune		
Sandvolleyballbane	Viste (4)	Viste hotell		
Golfanlegg	Tungenes (7)	Randaberg golfklubb		9 hull

Nærmiljøanlegg

1 km
1 : 30 000

TURVEIER som er tilrettelagt for fotturer med barnevogn, sykling og delvis for rullestolbrukere.
TURSTIER er vanligvis traseer som bare kan brukes til fotturer. Jordbruksstier kan brukes til turbruk.

Gang/sykelsti. Friområde

4.2 Nærmiljøanlegg

Anleggstype	Beliggenhet	Eier	Mål	Merknader
Ballbinge	Bronseveien (5)	Randaberg kommune	15x26m	
Ballbinge	Håland/Leikvoll (13)	Håland og Leikvoll vel.		
Ballbinge	Randaberg stadion (15)	RIL fotball		
Ballbinge	Viste strand (18)	Jæren friluftsråd		
Ballbinge	Harestad skole (7)	Randaberg kommune		
Ballbinge	Viste Hageby (10)	Endrestø velforening		
Balløkke	Nedre Grødem (2)	Samvelde av velforeninger		Kunstgress. (Omgjort fra bingebane til løkke)
Balløkke	Nedre Grødem (1)	Randaberg kommune		Gress.
Balløkke	Hagafjell (4)	Randaberg kommune		Gress.
Balløkke	Bronseveien (5)	Randaberg kommune	14x15m	Asfalt.
Balløkke	Bøveistubben (6)	Randaberg k., leieavt.		Gress.
Balløkke	Harestad skole (7)	Randaberg kommune		Grus.
Balløkke	Harestad skole (7)	Randaberg kommune		Grus.
Balløkke	Harestad skole (7)	Randaberg kommune		Asfalt. Håndball/fotball.
Balløkke	Ånestadfeltet (8)	Randaberg kommune		Gress.
Balløkke	Dalen (9)	Randaberg kommune		Grus/gress.
Balløkke	Viste Hageby (10)	Randaberg kommune		Grus.
Balløkke	Endrestø (11)	Randaberg kommune		Asfalt.
Balløkke	Austre Goa (12)	Randaberg kommune		Gress.
Balløkke	Sande barnehage (14)	Randaberg kommune		Gress.
Balløkke	Vistnes Grendehus (16)	Randaberg kommune		Gress.
Basketballbane	Harestad skole (7)	Randaberg kommune		Asfalt.
Basketballbane	Harestad skole (7)	Randaberg kommune		Asfalt.
Håndballbane	Randaberg vgs (19)	Rogaland fylkeskommune		
Sandvolleyballbane	Randaberg vgs (19)	Rogaland fylkeskommune		
Sandvolleyballbane	Harestad skole (7)	Randaberg kommune		
Sandvolleyballbane	Viste strand (18)	Jæren friluftsråd		
Sandvolleyballbane	Ungdomshuset (3)	Randaberg kommune		
Sandvolleyballbane	Grødem skole (17)	Randaberg kommune		
Sandvolleyballbane	Nedre Grødem (2)	Samvelde av velforeninger		
BMX-anlegg	Nedre Grødem (2)	Samvelde av velforeninger		
Skateanlegg	Sentralidrettsanlegget(3)	Randaberg kommune		Asfalt. Betongelementer.

5. Resultatvurdering av forrige plan

Det er fullført en rekke anlegg siden Kommunedelplan for anlegg og områder for idrett og friluftsliv, 1995 - 2005, ble vedtatt.

Av større anlegg kan en nevne:

Fotballbaner, 2 gressbaner ved sentralidrettsanlegget (1995)
Fotballbane, kunstgress, RIL stadion
Turvei, Hålandsvannet, (2000)
Idrettshall nr. 2 ved Sentralidrettsanlegget (2007)
Fotballbane, kunstgress, Goa skole (2006)
Skateanlegg, sentralidrettsanlegget (2009)
Div. turstier mm., Kystprosjektet (2007 - 2009)
Kunstgressbane, Randaberg vgs (2010)
Tennishall, sentralidrettsanlegget (2010)

Selv om det er bygget en rekke anlegg i perioden er fremdeles ikke alle behovene som ble skissert i den gamle planen dekket. Dette gjelder blant annet behovet for flere fotballbaner. Her ble det skissert et behov for seks gressbaner, samt tre - fire grusbaner. Fotballen har i dag har tilgang på tre gress-, to grus- og tre kunstgressbaner. Men flere av banene er ikke i full størrelse. Jf. kapitel 4.1. Det ble skissert et behov tilsvarende en og halv ny idrettshall. Det er blitt bygget en ny hall. Det var også et ønske om å få etablert et permanent ridesenter, noe en ikke har lyktes med.

Planen ga også uttrykk for et ønske om en vesentlig styrking av driftstilskudd til anlegg i foreningslivets regi. For 1994 utgjorde det kommunale tilskuddet ca. 20 prosent av brutto driftskostnader ekskl. kapitalkostnader. Målet var å øke driftstilskudd til anlegg opp til et nivå tilsvarende 50 - 75 prosent av brutto driftskostnader innenfor økonomiplanens tidshorison. Dette målet er ikke oppnådd.

Kommunedelplan for anlegg og områder for idrett og friluftsliv har fungert som et godt utgangspunkt for den årlige rulleringen av Handlingsprogrammet for anleggsprosjekter. Men ettersom det er lenge siden planen opprinnelig ble utarbeidet er det på tide med en fullstendig revisjon.

2 gressbaner + løpebane

Idrettshall nr. 2

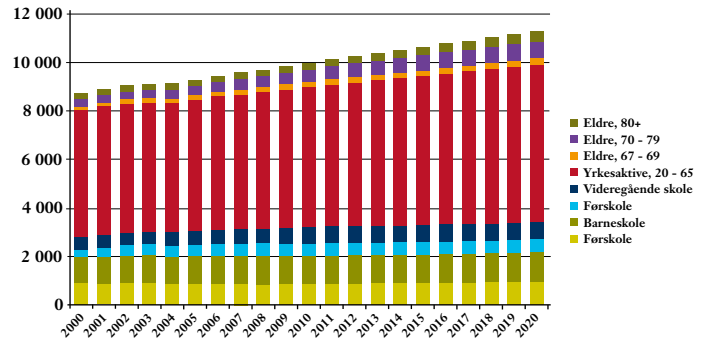
Tennishall

Forventet befolkningsutvikling i Randberg, 2000 - 2020

(Kommuneplan 2009 - 2022)

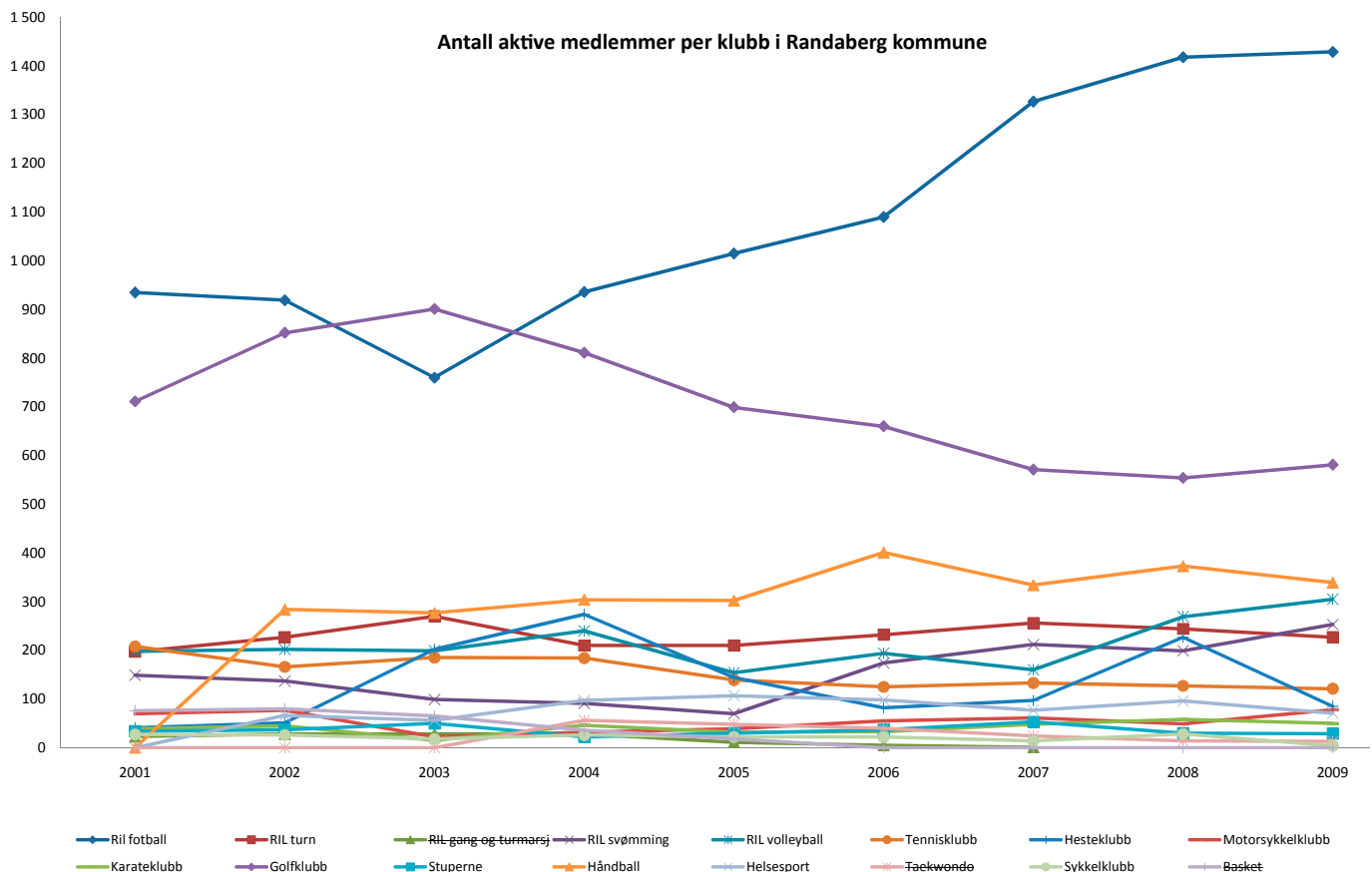
Målet for Randberg kommune er en befolkningsvekst på 1,2 prosent, dvs. ca. 11 270 innbyggere i 2020. Kommunen vil ha en ung befolkning gjennom hele planperioden. Antall unge og eldre vil begge ha en vekst i perioden. De unges relative andel vil avta, mens den relative veksten vil øke blant de eldre. Til tross for dette vil Randberg ha færre eldre, dvs. fra 80 år og oppover, og flere unge, dvs. 0 - 15 år, enn gjennomsnittskommunene i hele planperioden.

Idrettsregistreringen, 2009

(Norges idrettsforbund)

Lag/klubb	Menn					Kvinner					Sum				
	0 - 5	6 - 12	13 - 19	20 - 25	26 ->	0 - 5	6 - 12	13 - 19	20 - 25	26 ->	Menn	Kvinner	Totalt 09	Menn, %	Kvinner, %
Randberg allianse idrettslag	59	552	253	103	424	61	406	174	39	143	1 391	823	2 214	63 %	37 %
RIL fotball	40	400	181	57	348	3	208	66	21	105	1 026	403	1 429	72 %	28 %
RIL turn	18	18	13	0	7	55	54	40	3	19	56	171	227	25 %	75 %
RIL svømming	1	101	13	0	8	3	116	10	1	0	123	130	253	49 %	51 %
RIL volleyball	0	33	46	46	61	0	28	58	14	19	186	119	305	61 %	39 %
Randberg tennisklubb	0	15	19	3	24	0	7	19	3	31	61	60	121	50 %	50 %
Randberg hesteklubb	0	1	2	0	3	1	14	30	16	18	6	79	85	7 %	93 %
Randberg motorsykelklubb	0	2	13	6	48	0	0	6	0	3	69	9	78	88 %	12 %
Randberg karateklubb seishin	2	20	7	0	4	0	9	3	2	3	33	17	50	66 %	34 %
Randberg golfklubb	1	21	30	29	329	0	5	6	3	157	410	171	581	71 %	29 %
Randbergstuperne	0	10	1	0	5	0	8	2	0	3	16	13	29	55 %	45 %
Randberg håndballklubb	0	42	29	1	23	2	106	99	6	31	95	244	339	28 %	72 %
Randberg helsesportklubb	0	0	7	7	22	0	0	5	5	25	36	35	71	51 %	49 %
Randberg sykkelklubb	0	0	0	1	3	0	0	0	0	0	4	0	4	100 %	0 %
Randberg taekwon do klubb	0	0	0	0	7	0	0	0	1	5	7	6	13	54 %	46 %
													3 585	59 %	41 %

6. Analyse av behov for anlegg og aktiviteter

6.1 Ordinære anlegg

6.1.1 Fotball

RIL fotball har den klart største medlemsmassen av klubbene i Randaberg kommune. Klubben har også hatt en stor vekst i antall medlemmer i de senere årene, med en positiv vekst i andel jenter. Klubben melder om ”sprengt” banekapasitet, til tross for en høy utnyttelse av eksisterende baner.

Sammenligner en antall fotballbaner i forhold til antall aktive/befolkningsantall, jf. vedlegg 3, så ser en at Randaberg kommune ligger noe dårligere an enn sammenlignbare kommuner og landsgjennomsnittet. Enkelte større nabokommuner ser dog ut til å komme enda dårligere ut. En gjør oppmerksom på at statistikken nok ikke er helt riktig, da KUDs anleggsregister erfaringsmessig inneholder noen feil. Statistikken viser heller ikke hvilken type fotballbaner det er snakk om, størrelsen på banen, eller hvor mange brukstimer som er tilgjengelig for organisert idrett.

Tar en utgangspunkt i en modell for beregning av anleggskapasitet og anleggsbehov, jf. vedlegg 4, ser en at det allerede i dag er et underskudd på banekapasitet tilsvarende ca. 413 timer pr år. En ser også veldig klart at tilgjengelig brukstid avhenger banetype. En kunstgressbane/grusbane tåler langt flere brukstimer enn en gressbane, og antall tilgjengelige timer for organisert idrett er nesten 5 ganger høyere på kunstgress/grus i forhold gress.

Bruker en denne modellen og regner ut fra forventet befolkningsvekst, tilsvarer dette et behov for ca. 1 ny kunstgressbane innenfor planperioden. Dette er en teoretisk modell, det faktiske behovet avhenger av antall aktive fotballspillere og en del praktiske forhold knyttet til utnyttelse av banekapasiteten. Ønsker en å stimulere til videre vekst i fotballklubben, mindre press på enkelte treningstider, og mulighet for økt treningsmengde for dem som ”satser”, bør kapasiteten utvides noe mer enn dette, anslagsvis tilsvarende to kunstgressbaner.

Det planlegges som kjent å bygge en større interkommunal fotballhall i Randaberg. Det er foreløpig ikke avklart hvor mye brukstid Randaberg kommune vil kunne få i hallen, og hallen er av den grunn ikke tatt med beregningen ovenfor.

Idrettsrådet gir i sitt innspill til planarbeidet uttrykk for et behov og ønske om to fotballbaner inkludert undervarme i planperioden.

6.1.2 Idretts/flerbrukshaller

Volleyball

RIL volley har hatt en vekst i antall medlemmer de siste årene, og signaliserer at en videre vekst er sannsynlig. Elitelaget har fra sesongen 2010/2011 blitt pålagt fra forbundet å trene minimum 15 timer per uke. Klubben ønsker også at øvrige lag skal trene mer. Samlet sett mener volleyballklubben å ha et behov tilsvarende 100 timer per uke, og at behovet vil øke ytterligere i årene som kommer, som følge av vekst i medlemsmassen.

Dette tilsvarer ca. 25 brukstimer per uke i en hel idrettshall, forutsatt at hallen deles i fire baner. Dette er ca. 60 prosent mer enn det volleyballklubben er tildelt i 10/11 sesongen.

Volleyballklubben har registrert at 89 av medlemmene spiller sandvolleyball, og klubben har av den grunn ønsket å bygge en egen sandvolleyhall.

Håndball

Randaberg håndball har i en rekke år vært den hallidretten med flest medlemmer. Håndballklubben trener for det meste i idrettshall nr. 1 i Randaberghallen, ettersom det kun er her det tillates bruk av klister. De yngste medlemmene trener litt i hall nr. 2 ettersom disse ikke bruker klister. Håndballklubben ønsker seg mer tilgjengelig treningstid for å muliggjøre videre vekst i antall medlemmer, for å oppnå mindre press på brukstidene 17.30 – 20.00, samt økt treningsmengde for de beste (elite og eldre ungdomslag). Håndballklubben har skissert et ønske om ca. 53,5 timer treningstid per uke. Dette tilsvarer i så tilfelle en økning på ca. 57 prosent i forhold til det de er tildelt i 10/11 sesongen.

Turn

Medlemstallet til RIL turn har gått litt opp og ned de senere årene. Det er ca. 75 medlemmer under 6 år som trener i gymsalene på skolene. Øvrige medlemmer trener i idrettshall nr. 2 i Randaberghallen. Hallen ble tatt i bruk høsten 2007 og bidro med bedre trenings og lagerfasiliteter for turngruppen. Turnen ønsker også mer treningstid i idrettshallen(e). Dette pga et til tider høyt antall turnere som trener samtidig, ønske om økt treningsmengde, samt fordi det tar lang tid å rigge til utstyret de bruker. (iflg. turnen ca. 20 min før og etter trening). Turnen mangler hoppegrop og har i lengre tid hatt et ønske om få bygget dette i tilknytning til eksisterende hall, eller i forbindelse med en ny hall.

Bedriftsidrett

Det er for tiden seks bedriftsidrettslag i kommunen. Et bedriftshåndballag trener sammen med Randaberg håndballklubb i idrettshall nr.1. Øvrige lag er det ikke funnet plass til i idrettshallene, selv om enkelte lag har søkt om treningstid. Disse er da tildelt treningstid i skolenes gymsaler, men også her er der utfordringer i forhold til kapasitet. Tildeling av tid har for øvrig skjedd etter rådføring med idrettsrådet/krets ettersom bedriftsidretten også er organisert under Norges idrettsforbund. Bedriftsidretten har dermed også et behov for en kapasitetsutvidelse/bedring av treningsforhold.

På Forus er det regulert et areal for bedriftsidrett som er 12,3 dekar stort. Området er tenkt brukt til bedriftsidrett og utviklet sammen med bedriftene på Forus. Det er usikkert om / hvordan dette kan bedre forholdene til bedriftsidretten i Randaberg kommune.

Karate

Medlemstallet til Randaberg karateklubb har variert noe i de senere årene, men ligger i 2009 på 50 aktive. Klubben trener i dag i gymsalene på Harestad skole. Klubben kunne nok ønsket seg bedre fasiliteter, gymsalene vurderes som litt for små, og har begrensede lagringsmuligheter for utstyr. I tillegg stenges gymsalene en del i forbindelse med skolenes ferieavvikling.

Helseportklubb

Helseportklubben har ligget på i underkant av 100 medlemmer de siste årene. Klubben har ikke kommet med noen spesielle innspill til planarbeidet.

Øvrig

Alle skolene i Randaberg får benytte seg av idrettshallene på dagtid. I tillegg har kommunen tildelt ledig brukstid til trimaktiviteter for eldre og lekegruppe for barn. Sentrum barnehage har også fått tildelt noe tid i idrettshallen. Fotball regnes primært som en uteidrett, og har av kapasitetshensyn ikke blitt tildelt noe tid i idrettshallene. RIL fotball har likevel blitt tildelt noe tid i kommunens gymsaler. I tillegg har klubben selv leid tid i gymsalen ved Randaberg videregående skole. Dette har hovedsaklig sin bakgrunn i at en ønsker at de aller minste skal få trene litt innendørs i vintersesongen. Vi vet som tidligere nevnt ikke hvor mye tid kommunen vil kunne få i den interkommunale fotballhallen som planlegges, men den vil kunne tilfredstille noe av behovet for innendørs treningsfasiliteter for fotballen. Hallen vil sannsynligvis dermed kunne minske ønsket om mer treningstid i gymsalene.

Samlet vurdering av hallidrett

Sett i forhold til antall aktive og befolkningsantall, ligger Randaberg kommune med sine to haller kommer ganske godt an sammenlignet med en del andre kommuner og landsgjennomsnittet, jf. vedlegg 3. Men denne statistikken sier ikke noe om spesialhaller og antall tilgjengelige gymsaler for idretten. Noen kommuner vil også ha et høyere antall aktive innen hallidretter, mens andre har et høyere antall aktive innen uteidretter. Hvilken type idrett som utøves i en hall vil også ha en betydning, ettersom antall utøvere som kan trene samtidig avhenger av idrettsgren.

Det er ikke utarbeidet en modell for beregning av anleggskapasitet og anleggsbehov for hallidretten, på samme måte som en har gjort for fotballanlegg. En samlet vurdering, ut fra en dialog med de ovenfornevnte hallidrettene, synliggjør likevel et behov for en ny idrettshall i kommende planperiode. Forrige plan skisserte et behov tilsvarende 1,5 hall i planperioden. Det er siden den forrige planen ble vedtatt i 1995 bygget en hall, som ble tatt i bruk høsten 2007.

Idrettsrådet gir i sitt innspill til planarbeidet uttrykk for et behov og ønske om en ny flerbrukshall.

Idrettsrådet og turngruppen har også et ønske om en hoppegrop. Da enten i tilknytning til eksisterende hall, eller i forbindelse med en eventuell ny hall.

Det er de to idrettshallene i kommunen som primært er beregnet for den organiserte idretten. Ettersom kapasiteten her på kveldstid er "sprengt", brukes også gymsalene på skolene. En gymsal tilsvarer ca. ¼ av størrelsen til en idrettshall. Men med fire gymsaler som delvis er tilgjengelig for idretten hjelper dette. (fire dager pr uke, kl. 17- 21 = 16 timer per uke pr gymsal. Noe av denne tiden er tildelt uorganiserte aktiviteter/ dvs. "grupper" som ikke er organisert under Norges idrettsforbund). Behovet for en ny idrettshall vil dermed forsterkes om tilgjengelig brukstid ved gymsalene reduseres.

6.1.3 Svømmeanlegg

Svømmeklubb

RIL svømming har hatt en stor økning i antall medlemmer i de senere årene. Svømmeopplæringen foregår på skolene. (12,5 m basseng). Rekrutter og konkurransesvømmerne trener i Randberghallen (25m basseng). Konkurransesvømmerne trener i dag 4 dager i uken i kommunens lokaler, men ønsker å trene 6 - 7 ganger i uken. Klubben samarbeider i dag med Sola svømmeklubb for å gi de beste svømmerne et godt nok tilbud, men har et sterkt ønske om mer tid i Randberghallen til trening både på morgen- og kveldstid. I tillegg ønsker klubben et vekt/styrketreningsrom.

Stupeklubb

Randbergstuperne er en av de mindre klubbene i Randberg, og har den senere tiden ligget på rundt 30 medlemmer. Klubben mener selv at kapasiteten i svømmehallen allerede er sprengt da en anbefaler ca. fire - fem stupere pr stupebrett/høyde. Den ønsker også mer treningstid til elitesstuperne. I tillegg ønsker klubben tørrtrening i svømmehallen, og i idrettshallen. I denne forbindelse er en også avhengig av en del nytt utstyr, samt lagerplass for dette.

Skoleklasser

Alle de tre skolene i Randberg kommune har egne svømmebasseng/opplæringsbasseng på 12,5m. I tillegg benytter de eldre elevene Randberghallens 25m basseng. Skolene har foreløpig ikke hatt behov for å utnytte all tilgjengelig kapasitet i Randberghallen på dagtid.

Publikumsbading

Randberghallen har det eneste svømmebassenget som er åpent for publikum i kommunen. Hallen har opplevd en meget sterkt vekst i antall besøkende i de siste årene, fra 22 094 i 2006 til hele 27 800 besøkende i 2009. Randberg kommune besluttet av den grunn å åpne for publikum også på søndager i 2010, og utvidet dermed åpningstiden fra 19 t pr uke til 24 t pr uke. Dette ble finansiert av økningen i antall besøkende, samt en økning i billettprisene. Hvordan besøkstallene utvikler seg videre vil avhenge av hva som skjer i forhold til rehabilitering/nybygging av svømmehaller i nabokommunene. Kvaliteten på det tilbudet som Randberghallen kan tilby de besøkende i tiden fremover vil også være av stor betydning. Publikum opplever det som negativt at svømmehallen stenger enkelte helger pga avvikling av stevner. Problemet forsterkes nok ved at det samme skjer ved andre svømmehaller i regionen. Kort oppsummert oppfatter en det slik at publikum ønsker at hallen holder åpent mest mulig.

Oppsummering

Sammenligner vi antall svømmebasseng i forhold til antall aktive/befolkningsantall, jf. vedlegg 3, så ser vi at Randberg kommune ligger meget godt an i forhold til sammenlignbare kommuner og landsgjennomsnittet. Men statistikken forteller heller ikke her noe om antall tilgjengelige brukstimer for den organiserte idretten eller for publikum. I Randberg kommune får vi bare delvis utnyttet den kapasiteten som ligger i 12,5m bassengene, da disse er spredd rundt på skolene. Årsaken til dette er at svømmebasseng krever mye i forhold til tilsyn med det tekniske anlegget og aktivitetene i bassenget. Publikumsbadere får ikke nytte godt av opplæringsbassengene, da en ikke har et slikt basseng i tilknytning til Randberghallen.

Det er noe ledig kapasitet i svømmebassenget i Randberghallen på dagtid. Deler av denne kapasiteten er for tiden utleid. All tilgjengelig kapasitet på kveldstid/helg for bassenget i Randberghallen, innenfor nåværende åpningstider, er i utgangspunktet fordelt mellom svømme-, stupeklubb og publikumsbading. Det er fremdeles muligheter for å utvide åpningstidene til bassenget noe, da først og fremst i forbindelse med helger og ferier. Men skal en imøtekomme alle ønsker fra idretten og publikum må selve

svømmehallen utvides. Idrettsrådet gir i sitt innspill til planarbeidet uttrykk for et ønske om utvidelse av svømmehallen.

6.1.4 Rideanlegg

Rogaland fylke har i følge statistisk sentralbyrå 2 759 registrerte hester i 2005 og er dermed ett av fylkene med høyest hestetetthet, kun slått av Oslo, Akershus og Hedmark fylke. Hestesporten er populær blant barn og unge, særlig jenter, både i Randaberg kommune og hele stavangerregionen. Hest er i veitrafikkloven definert som kjøretøy, men ridning langs veien i Randaberg kan være farlig. Dette kan resultere i at ryttere rir på plasser der det ikke er tillatt, dvs. turveier, gang- og sykkelsti og andre private veier uten samtykke fra grunneier. Randaberg hesteklubb har i flere år hatt et ønske om å bygge et rideanlegg med tilhørende ridestier. Jf. PS 69/07 (07/645-10), 33/08 (07/645-15), 44/08 (07/645-18), 05/09 (07/645-20). Idrettsrådet støtter ønsket om et rideanlegg i sitt innspill til planarbeidet. Rideanlegg og ridestier er også spesielt nevnt i Kommuneplanen og Landbruksplanen, jf. kapittel 2.3.

6.1.5 Golf

Randaberg golfklubb er den nest største klubben i Randaberg kommune, men den har i de senere årene hatt et stort frafall i antall medlemmer. Årsaken til dette er iflg golfklubben at medlemmer med erfaring slutter fordi de ønsker større utfordringer ved andre golfbaner og klubber i distriktet. For å sikre klubbens drift mener de at det er nødvendig å øke golfbanens vanskelighetsgrad slik at den blir tilnærmet en fullverdig golfbane, jf. PS 08/22. (08/22-40) Idrettsrådet ønsker i sitt innspill til planarbeidet at golfbanen utvides til en permanent 9 hulls golfbane med muligheter for utvidelse til 18 hull.

6.1.6 Tennis

Randaberg tennisklubb har i over 20 år driftet egen hall. Medlemsmassen har over tid variert noe, men har nå stabilisert seg rundt 130 aktive medlemmer.

Den 19. desember 2009 kollapset klubbens boblehall som følge av ekstraordinære snømengder. Dette resulterte i at all aktivitet i tennisklubben opphørte. Kommunestyret vedtok 25.03.10 å gi et tilskudd på kr 600 000,- til oppføring av ny tennishall. Jf. PS 20/10.

Ny tennishall forventes å stå ferdig i løpet av august 2010, og vil sammen med eksisterende utebaner, sannsynligvis dekke tennisklubbens anleggsbehov i planperioden.

6.1.7 Sykkel

Randaberg sykkelklubb har per i dag svært få medlemmer. Det er ikke meldt inn noen spesielle behov for planperioden.

6.1.8 Motorsykel/trail

Randaberg motorsykelklubb melder om økende medlemsmasse og økning i treningsmengde for dem som satser mest, jf. sak 05/09. Klubben ønsker av den grunn å utvide området ved Foren som er disponibelt for trialkjøring. Idrettsrådet støtter dette ønsket i sitt innspill til planarbeidet, jf. vedlegg 5.

6.1.9 Skøyting

Det er per i dag ingen skøyteklubb eller skøyteanlegg i kommunen. Men Randaberg kommune er medeier i den interkommunale skøytehallen, Sørmarka Arena, som åpner dørene høsten 2010. Publikum og skoler vil få dekket sitt behov her. Innbyggere som ønsker å delta i organisert skøyteidrett kan eventuelt melde seg inn i Stavanger Skøyteklubb.

6.1.10 Øvrig

Det ble nylig stiftet et friidrettslag i Randaberg kommune. Kommunen er medeier i den interkommunale flerbruks/friidrettshallen som er under oppføring i Sandnes. Det er foreløpig ikke avklart hvor mye brukstid idrettslagene i Randaberg vil kunne få i Sandneshallen.

6.2 Nærmiljøanlegg

Det finnes i dag en rekke nærmiljøanlegg i Randaberg kommune. Anleggstypene spenner over et bredt spekter, alt fra ballbinger, balløkker, sandvolleyballbaner, m.v. Anleggene stimulerer den frie aktiviteten, på barnas egne premisser.

Hvor mye de ulike anleggene er i bruk varierer nok, men mange er blitt svært populære. Dessverre har det vist seg at det har oppstått konflikter som følge av støy fra enkelte av anleggene. Støy defineres som uønsket lyd og kan medføre negative helseeffekter. Den ene kilden til støy, stemmebruk, er det ikke ønskelig å regulere.¹³ Men den andre kilden, det en kan kalle for teknisk støy, kan reguleres og det foreligger visse muligheter for avbøtende tiltak. Eksempel på teknisk støy kan være lydimpulser som oppstår når en ball treffer inngjerdingen i en ballbinge.

Ballbinger har vært involvert i flere klagesaker, både i Randaberg kommune og resten av landet. Dette er anlegg som er i hyppig bruk. De vurderes som svært viktige og effektive om en skal stimulere til økt fysisk aktivitet, med en spesiell fokus på aldersgruppen 6 - 19 år. Med bakgrunn i dette bør det fokuseres på å løse problemstillinger knyttet til støy på en måte som ikke fører til dårligere vilkår for fysisk aktivitet i nærmiljøet. Det vil dermed være behov for avbøtende tiltak/ støydempingstiltak i kommende planperiode. Flere av anleggene er forøvrig i en slik tilstand at det er behov for å ruste opp standarden.

Det bør fokuseres på eksisterende anlegg, men ved eventuell bygging av nye nærmiljøanlegg er det viktig at det i forkant gjøres grundige vurderinger i forhold til støy.

Skolene vil alltid ha behov for en attraktiv utforming av utearealene. Barn og unge tilbringer ca. 30 000 timer i almindennende institusjoner.¹⁴ Skole og barnehage er derfor viktige arenaer for å etablere gode aktivitetsvaner og sikre daglig fysisk aktivitet. Kulturdepartementets engasjement er primært motivert ut fra en målsetting om å legge til rette for barns muligheter til å være fysisk aktive i fritiden. Men om disse anleggene også kan benyttes i skoletiden anses det som en ytterligere gevinst.

Det er forøvrig verdt å nevne at det har i flere år vært et spesielt sterkt ønske om et skateanlegg i Randaberg kommune. Høsten 2009 ble det ferdigstilt et mindre anlegg i nærheten av Randaberghallen. En vil kunne evaluere anlegget etter en tid, og det kan bygges ut ved behov.

”Nærmiljøanleggene er viktige, de stimulerer den frie aktiviteten, på barnas egne premisser”

Skole og barnehager er viktige arenaer!

Det gjelder å aktivisere barn og ungdom der de er, og skole og barnehager er i så måte viktige arenaer. Begge kan betraktes som sentrale institusjoner for å skape fysisk aktivitet i et forebyggende folkehelseperspektiv. Opplæringsloven sier at alle elever i grunnskoler og videregående skoler har rett til et godt fysisk og psykososialt miljø som fremmer helse, trivsel og læring (§ 9a-1). Barn og unge oppholder seg i stadig lengre tid i barnehager og på skolen, både i undervisningssammenheng og på fritiden. Utearealene har fått økt betydning for barnas helse og trivsel. Planlegging av idrettsanlegg kan derfor i større grad enn før samkjøres med utbygging av skolegårder og skolebygg. I Kristiansand er det eksempelvis et politisk mål at alle skolegårdene opprustes til å være nærmiljøparker.

Forskning viser at barn og unge presterer bedre på flere områder når dagen også rommer gymtimer og bevegelse. Selv om man må ta tid fra andre fag, viser det seg at dette ikke går ut over resultatene i disse fagene. Barn i barnehager som har hatt mye uteaktivitet, scorer høyere ved skolestart på grovmotorikk, fysisk form og bedre konsentrasjon, enn barn som har vært i barnehager med lite uteaktivitet og et ensidig uteareal. (Kilde: Paula Nilsson, idrettslærer Helsingborg – test 99/00, European Tests of Physical Fitness).

Skolens betydning er ikke bare understreket av myndighetene. Også Idrettspolitisk Dokument 2007-2011 har som målsetting at Idrettsforbundet og idretten generelt skal "være en aktiv pådriver og medspiller for å styrke fysisk aktivitet i skoleverket og i en utvidet skolehverdag". Sportslig SFO er allerede innført med suksess mange steder i landet.

6.3 Anlegg for friluftsliv

Et svært positivt trekk er at 95 prosent av den voksne befolkningen i Norge sier at de utøver friluftsliv årlig¹⁵. Friluftsliv er fysisk aktivitet som krever små investeringer sett i forhold til gevinsten. Medlemskap i kommersielle treningssentre er dyrt. Naturen er gratis. Og minst like sunn. Friluftslivet som sektor gir stor effekt for lite penger. Muligheter for å drive friluftsliv er ifølge myndighetene et velferdsgode som skal sikres og fordeles jevnt i befolkningen.

Ved Sintef i Trondheim har forskere konkludert at friluftsliv lønner seg samfunnsøkonomisk, og gir enda bedre helse enn annen fysisk aktivitet. Sintef-forskerne har for første gang satt en prislapp på norsk friluftsliv gjennom en omfattende studie av sammenhengen mellom nordmenns fysiske aktivitet og helse. - "All fysisk aktivitet er bra, men i våre studier ser vi at det å være aktiv ute i naturen er mest helsebringende", sier Karl-Gerhard Hem, forsker ved Sintefs avdeling for global helse og velferd. Rundt 400 millioner kroner i året er det å hente for samfunnet på at 10 prosent av ikke-aktive nordmenn kommer seg opp av sofaen og ut på tur.¹⁶

I forskningsprogrammet "Miljøbetinget livskvalitet", som Jæren friluftsråd nevner i sitt innspill til planarbeidet, ble det bl.a. spurt om hva folk synes var vesentlig med tanke på det "gode liv". Hele 19 av 20 nordmenn svarte "naturen". Kulturundersøkelsen 2009 bekrefter at en svært høy andel mener at tilrettelegging av friluftsområder er svært viktig.

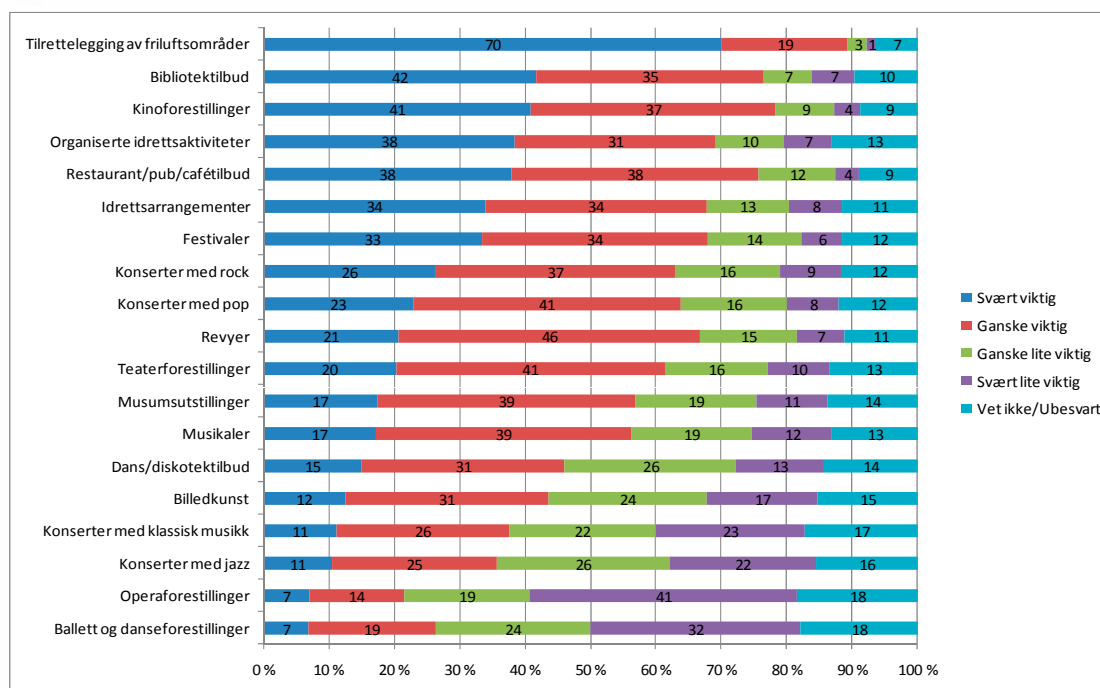
Randaberg kommune er medlem av både Jæren friluftsråd og Ryfylke friluftsråd som tilrettelegger for friluftsliv både i Randaberg og i hele regionen. Randaberg kommune bidrar med økonomisk støtte til friluftsrådene, og har en god dialog rundt tilrettelegging av friluftsområdene for Randabergs befolkning.

Tilgjengelig og egnet areal er første betingelse for utøvelse av friluftsliv. Randaberg kommune er i utvikling og presset på arealene er stor. Det er av den grunn behov for å avsette/sikre arealer til formålene.

Stillhet, å komme vekk fra forurensing og stress er i følge undersøkelser høyt verdsatt og ønsket av brukerne av friområder. Det er av den grunn viktig å ta hensyn til dette i kommende planperiode.

Kulturundersøkelsen 2009:

Hvor viktig mener du det er å satse på de følgende kulturtilbud på Nord-Jæren de neste årene? Prosent.

”Svært viktig å satse på
tilrettelegging av friluftsområder”

Syklingens betydning

Transportøkonomisk Institutt (TØI) har gjennomført en undersøkelse som viser at dersom 100 000 flere sykler til jobben, blir besparelsen for samfunnet på hele tre milliarder kroner i året. Den samfunnsøkonomiske nytten av et sammenhengende gang- og sykkelveinett i norske byer er trolig fire-fem ganger større enn kostnadene, og har høyere lønnsomhet enn de fleste andre veiprojekter.

Når samfunnet kan spare nesten 30 000 kroner for hver person som begynner å sykle til jobben, er dette regnet ut fra en person som i dag er inaktiv. Dette vurderes også som forsiktige anslag. I følge Syklistenes Landsforening er det gjort studier som viser at det i Danmark spares 600 liv årlig grunnet sykling. Dette er beregninger som tar utgangspunkt i følgende som direkte resultat av helsegevinster ved sykling: færre diabetes- og krefttilfeller, færre personer med høyt blodtrykk, reduksjon i hjerte- og karsykdommer, reduksjon i depresjoner og bedre psykisk helse, redusert overvekt.

En utfordring for hele samfunnet er å øke forståelsen for å tilrettelegge for sykkel på lik linje med andre transportmidler.

Kilde: "Rogaland i utvikling", fylkeskommunens magasin nr 2 2010

6.4 Aktiviteter

Tradisjonelt har man i de kommunale planene for idrett og fysisk aktivitet lagt vekt på behov for nye anlegg. Men det bør også vurderes om kommunen kan stimulere til økt fysisk aktivitet på andre måter.

Randaberg kommune gir tilskudd til lag og foreninger innen kulturfeltet. Hovedformålet med kommunens tilskudd til allment kulturarbeid er å støtte driften av det frivillige barne- og ungdomsarbeidet innenfor kultur- og idrettsområdet i kommunen. Det gis støtte til ordinær drift basert på medlemstall og aktivitetsnivå, og det kan søkes om støtte til kurs, reiseledere på turer, innkjøp av utstyr, arrangementer og prosjekter, og til drift av foreningseide anlegg.

Det er alltid en utfordring å fordele knappe goder på best mulig måte. Tilskuddspotten til lag og foreninger er på drøye 1,4 millioner kroner. Det ble gitt en generell økning på 100 000 kroner fra 2010. Gjeldende retningslinjer er ikke revidert siden de ble vedtatt i 2004. Dette kombinert med at vi fikk en ny kulturlov i 2007, gjør at rådmannen har startet et arbeid med å revidere retningslinjene. Jf. PS 10/47. Det bør vurderes å forenkle tilskuddsordningene og skille ut støtteordningene for idretten.

Det er per i dag gratis for idrettslagene å bruke de kommunale idrettsanleggene innenfor ordinær åpningstid. Dette prinsippet har ligget fast i mange år som en bærebjelke i Randaberg kommunes idrettspolitikk. Gratisprinsippet er også viktig i et folkehelseperspektiv og i utjevning av levekårene i Randaberg kommune. Det er viktig at det ikke bare er familier i høyere samfunnslag som har råd til å ha aktive barn. På denne måten vil de gjennom oppveksten få muligheten til gode opplevelser og tilegner seg vaner som senere i livet gjør at det blir naturlig for dem å være fysisk aktive. Gratisprinsippet for idretten bør videreføres i kommende planperiode.

I kap. 3 ble det synliggjort et behov for lavterskeltilbud og aktivisering av inaktive grupper. Dette innebærer ikke nødvendigvis at en må bygge nye anlegg. Men vi kan også sørge for en enda bedre utnyttelse av dagens anlegg og områder. I en slik sammenheng er det viktig med folkeopplysning angående positive effekter av fysisk aktivitet, samt markedsføring av aktivitetstilbud som kan motivere til en sunnere og mer aktiv livsstil.

En bruker millioner på å bygge idrettsanlegg for å stimulere til økt aktivitet og bedre folkehelse. Da blir det selvmotsigende hvis kommunen eksempelvis plasserer inn sjokolade- og brusautomater i idrettshallene for å spare noen kroner i driftsutgifter. Det er viktig med en "rød tråd" i det kommunen foretar seg, slik at en unngår at den daglige driften bryter med overordnede behov, prinsipper og føringer.

For å se om investeringene og det arbeidet som legges ned fører til ønskede resultater må vi ha et godt kunnskapsgrunnlag. Vi har behov for å vite mer om innbyggerne i kommunens aktivitetsnivå, deres helsestatus og deres opplevelse av egenverdien til idretten. For å kunne gjøre dette er det et klart behov for et samarbeid på tvers av virksomhetsområder internt i kommunen, og mellom kommunen og idretten.

7. Målsetninger 2010 – 2022

Målene er satt opp slik at de underbygger statlige, fylkeskommunale og kommunale føringer.

7.1 Slik vil vi ha det

- Flere skal bli mer fysisk aktive

7.2 Slik gjør vi det

- Opprettholde et høyt antall aktive innen organisert idrett, med spesiell vekt på barn og unge
- Bedre balansen mellom kjønnene innen den organiserte idretten
- Styrke svømmeferdighetene blant kommunens innbyggere
- Ta vare på og videreutvikle eksisterende idrettsanlegg
- Prioritere breddeidrett, men også legge til rette for elitesatsing
- Samordne innsatsen mellom kommunen (skole, kultur, etc.) og idretten
- Utnytte eksisterende idrettsanlegg maksimalt
- Fremme sunne holdninger i forhold til doping, rus og fairplay
- Universell utforming av anlegg for idrett og fysisk aktivitet
- Styrke kunnskapen om de positive sidene ved fysisk aktivitet og en sunnere livsstil
- Tilrettelegge for gang og sykkelsti for å redusere bruk av bil
- Tilrettelegge for at alle samfunnslag skal mulighet til å være fysisk aktive
- Gjøre kommunens friluftsområder tilgjengelige og attraktive for alle, for både innbyggere og tilreisene, uavhengig av kulturell bakgrunn, funksjonsnivå og andre terskler for deltakelse.

Slik vil vi ha det:

”Flere skal bli mer fysisk aktive”

8. Prioriteringer

8.1 Bakgrunn for prioriteringer

Det er i tidligere kapitler kommet frem en rekke behov og ønsker. Både staten og Randaberg kommune har likevel begrensede muligheter for å tilfredsstille alle disse. Det må foretas en del prioriteringer, ut fra overordnede føringer, behov og målsetninger. Dette vil danne bakgrunnen for de ulike handlingsprogrammene.

Det er naturlig at ferdigstilte anleggsprosjekter, som venter på utbetaling av spillemidler, fremdeles blir stående i det prioriterte handlingsprogrammet. Lager/kjelhus som stod oppført i fjorårets handlingsprogram er fjernet som følge av at det er et ferdigstilt prosjekt og at spillemidler er innvilget. Det samme gjelder fotball-, sandvolley- og håndballbanen ved Randaberg vgs, samt skateanlegget ved Randaberghallen.

Hallaktiviteter

Det er klart behov og ønske om å bygge en tredje idrettshall. Likevel er det riktig å prioritere rehabilitering av eksisterende anlegg før nybygging. Rehabilitering av svømmehallen har allerede ligget inne i handlingsprogrammet, men rehabilitering av idrettshall 1/mellombygget bør også prioriteres før en ny hall. Av den grunn er rehabilitering lagt inn i handlingsprogrammet. Det er ikke utført noen spesiell tilstandsanalyse, og en vet lite om hvor stort behovet er eller hvilke kostnader det er snakk om. Dette bør utredes nærmere, men det bør fokuseres på prinsippet om å ta vare på det man har før man bygger nytt. (såfremt man ikke finner det hensiktsmessig å legge ned et gammelt anlegg og heller bygge et nytt)

Når det gjelder kostnadskrevende anlegg er det viktig å tenke på sambruk på tvers av virksomhetsområder internt i kommunen. Idretten bruker gymsalene på skolene og skolene bruker Randaberghallen. Behovet for en ny idrettshall henger dermed sammen med hva som skjer med Harestad skole. Jf. Mulighetsstudiet. Legger man ned en eller to gymsaler, vil skolen kunne få kompensert med mer tid i Randaberghallen på dagtid. Men vi får ytterligere kapasitetsproblemer for idretten på kveldstid. Av hensyn til både økonomi og brukere bør en vurdere å bygge en ny idrettshall fremfor nye gymsaler, om dette skulle bli aktuelt i planperioden. En idrettshall vil kunne få tildelt spillemidler, by på bedre fasiliteter, samt kunne benyttes av skolen på dagtid og idretten på kveldstid.

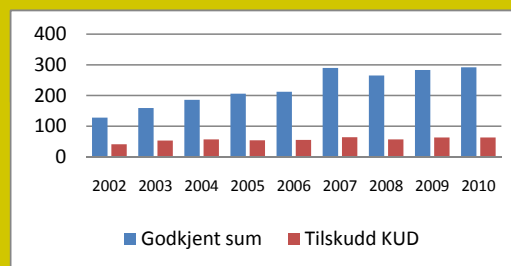
”Idrettshall nr. 3” legges inn i langsiktig handlingsprogram for anleggsprosjekter. Det bør gjøres en nærmere vurdering av om det er hensiktsmessig å bygge en hoppegrop i tilknytning til en ny idrettshall eller som et tilbygg til eksisterende hall. Hoppegrop legges av den grunn inn som eget prosjekt i langsiktig handlingsprogram.

Sandvolleyballhall

RIL-volley ønsker å bygge en sandvolleyballhall i området rett bak Randaberghallen (svømmehallen). I forbindelse med planarbeidet ser en at plassering av en slik hall i området rett bak Randaberghallen kan være uheldig, både i forhold til mulighetene for en 3. idrettshall og eventuelle utvidelser av svømmehallen. Nå foreligger det ingen konkrete planer om noe av dette, men i et mer langsiktig perspektiv bør en ta dette med i vurderingen av plassering til en sandvolleyhall. Skal kommunen selv utvide noen av anleggene sine i årene som kommer er det gunstig, av driftsøkonomiske hensyn, at det ligger i tilknytning til eksisterende bygningsmasse. Idrettshaller og svømmehaller krever tilsyn av kompetent personell, noe som er kostnadskrevende. Det er av den grunn viktig å utnytte de synergieffektene en samlokalisering innebærer.

En sandvolleyhall er en spesialhall med et smalere bruksfelt enn en tradisjonell idrettshall. RIL-volley og idrettsrådet bør av den grunn gi en nærmere redegjørelse for hvordan en sandvolleyhall vil hjelpe med hensyn til de kapasitetsutfordringene idretten står ovenfor, og hvorfor hallen bør prioriteres. Det anbefales at en hall eventuelt plasseres i nærheten av sentralidrettsanlegget/storhallen, men nøyaktig plassering må vurderes nærmere og bør ses i sammenheng med utviklingen av hele dette området. Sandvolleyballhallen legges foreløpig inn i det langsiktige handlingsprogrammet.

Spillemidler (Rogaland)

Rammefordeling i 2010 til ordinære anlegg i Rogaland utgjør ca. 20,38 % av godkjent søknadssum. Det betyr, veldig forenklet, at prosjekter som søker om spillemidler til ordinære anlegg må regne med å vente i gjennomsnittlig 5 år før det kan ytes tilskudd hvis man legger et kjøpsinsipp til grunn. Kilde: Rogaland fylkeskommune.

Fotball

Ombygging fra grusbane til kunstgressbane ved Grødem skole lå opprinnelig inne med et privat gavetilskudd på kr 1 250 000 som en del av finansieringsplanen. Dette ble i fjorårets program ikke lenger sett på som en reell finansieringsmulighet. Men ettersom Grødem skole skulle renoveres og kommunen hadde satt av noen midler til å fikse opp uteområdene, ville en vurdere nærmere om ombyggingen kunne finansieres i forbindelse med dette. Det har nå vist seg at dette heller ikke er en mulighet. Hvis prosjektet skal bli liggende i den prioriterte listen så må det være fullfinansiert.

Kunstgressbaner er vanligvis langt mer populære enn grusbaner. De er av den grunn viktige for både å beholde og rekruttere medlemmer i fotballklubben. På den annen side vil en slik ombygging ikke føre til en økning i banekapasiteten, da en ikke vil få noen økning i antall tilgjengelige brukstimer. Det kan også være greit å beholde noen grusbaner da disse tåler brøyting om vinteren bedre enn kunstgressbaner.

Det blir av den grunn et spørsmål om prioritering. RIL fotball har hatt en sterk vekst i antall medlemmer og dermed et behov for flere treningstimer. Av hensyn til nærmiljøet er det vanskelig å beholde, samt videreutvikle RILs anlegg på Harestad. Det kan virke mer hensiktsmessig å samle aktivitetene rundt sentralidrettsanlegget og storhallen. Jf. Mulighetstudiet. Randaberg kommune vil av den grunn gå i forhandlinger med RIL med tanke på flytting av anlegget. I denne sammenhengen kan en også utvide banekapasiteten. Med tanke på at kommunen har begrenset med areal som kan avses til idrettsanlegg, er det naturlig å prioritere ombygging av gress- til kunstgress-, ikke grus til kunstgressbaner.

Ombyggingen av Grødembanen flyttes av den grunn fra prioritert til langsiktig handlingsprogram. Flytting av RILs anlegg til sentralidrettsanlegget legges inn i langsiktig handlingsprogram, men en bør utrede mulighetene for dette snarest. Bygger en om gressbanene (ikke nødvendigvis alle) til kunstgress er det ikke behov for vanningsanlegg. Disse fjernes av den grunn fra handlingsprogrammet frem til det er avklart hva som skjer med RILs anlegg.

Eksisterende stadion må være funksjonelt mens en utreder mulighetene for flytting nærmere. Det kan hende at mindre utbedringer blir nødvendig, spesielt om RIL-fotball skulle rykke opp i Adeccoligaen. "Diverse utbedringer, Randaberg stadion" ligger i langsiktig handlingsprogram og må vurderes nærmere om det viser seg nødvendig.

"Overbygg, Goabanen" har ligget inne i handlingsprogrammet. Men dette anses ikke lenger for å være et aktuelt anleggsprosjekt, både med bakgrunn i RIL-fotballs økonomi og som følge av at det kommer en interkommunal fotballhall ved sentralidrettsanlegget. Prosjektet fjernes av den grunn fra handlingsprogrammet.

Svømming

Til tross for godt vedlikehold trenger svømmehallen i Randaberghallen (1984) en større renovering. En tilstandsanalyse utført i 2005 ga et kostnadsoverslag på kr 9 mill., men en oppdatert kalkyle utført av Multiconsult i 2010 gir et overslag på kr 27 mill. Om renoveringsarbeidene ikke igangsettes i nærmeste fremtid er sannsynligheten stor for at hallen må stenge.

Konsekvensene av stenging vil være store. En renovering av hallen er av den grunn av høyeste prioritet. Kulturdepartementet gir også uttrykk for at kommunene bør legge vekt på rehabilitering av eldre anlegg¹⁷. Prosjektet blir i det prioriterte handlingsprogrammet, og nødvendig finansiering vil bli vurdert i forbindelse med behandling av økonomiplanen.

Behovene til den organiserte idretten for en utvidelse av svømmehallen har sitt utspring i et ønske om mer treningstid for de som "satser". Det er imidlertid vanskelig å prioritere kostnadskrevende utvidelser som vil gagne så få. I en slik sammenheng er det mer naturlig å argumentere for utvidelse om man tar med publikums behov og ønsker. Tilgang på svømmeanlegg er svært viktig i et folkehelseperspektiv, og en investering vil komme mange flere til gode.

Behovet for utvidelse av svømmehallen vil også påvirkes av hva som skjer med opplæringsbassengene på skolene. Flyttes Harestad skole og bassenget legges ned vil elevene stå igjen med et behov som må dekkes et annet sted. Jf. Mulighetsstudie. Det er lite hensiktsmessig å bygge et nytt basseng ved en ny skole.

Et nytt basseng ved sentralidrettsanlegget vil kunne utnyttes bedre, som opplæringsbasseng for skole og idrett, samt som varmtvannsbasseng for eldre og funksjonshemmede. Knyttet investeringene opp til anlegg for den organiserte idretten kan det også søkes om spillemiddelstøtte. I tillegg er driftsutgiftene til svømmebasseng svært høye, så en samlokalisering av basseng vil kunne medføre betydelige synergieffekter. Utvidelse av svømmehallen legges av den grunn inn i langsiktig handlingsprogram.

Billettsalg er en viktig inntektskilde. Inntjeningskravene må imidlertid ikke bli så tøffe, og billettprisene så høye, at folk i lavere samfunnslag ikke ser seg råd til å bruke svømmeanleggene. Og med høye faste kostnader er det viktig å få mest mulig ut av de anleggene en har. En bør med bakgrunn i dette fokusere på effektiv drift, ha mest mulig åpent, høyest mulig besøk, og et overkommelig prisnivå også i kommende planperiode. Interessen for svømming i befolkningen er generelt sett høy, men det er viktig å synliggjøre de positive sidene trening har for folkehelsen, og stimulere til høy aktivitet. Randaberghallen støtter av den grunn opp om mosjonskampanjen til Norges svømmeforbund, og dette er følgelig lagt inn i handlingsprogrammet for aktivitetstiltak. Det anbefales at en i kommende planperiode kontinuerlig vurderer mulighetene for å utvide åpningstidene til svømmehallen ytterligere.

RIL-svømming ønsker morgentrening i svømmehallen. Dette er vanskelig da det ligger utenfor ordinær åpningstid for hallen. Det kreves tilsyn med teknisk avdeling for at svømmehallen skal kunne brukes. Slike endringer i åpningstidene ville dermed medført større endringer i turnusordningen i hallen, og av den grunn bli uforholdsmessig dyrt.

Randabergstuperne ønsker tørrtrening og vil plassere inn diverse nytt utstyr i svømmehallen. En er i utgangspunktet positivt innstilt til å bedre forholdene til stuperne. Men det er trangt om plassen i svømmehallen. Aktivitetene må vurderes opp mot hva som er forsvarlig ut fra sikkerhetshensyn. Det er også begrenset med lagerplass, og det vurderes som vanskelig å oppbevare utstyr rundt i svømmehallen med tanke på andre brukere/det høye antallet publikumsbadere. Det er derfor naturlig å vurdere å gjøre ulike tilpasninger for idretten i forbindelse med en rehabilitering av hallen.

Det er flere som har ytret ønsker om et styrketreningsrom i tilknytning til Randaberghallen. Dette er det mulig å få til, men det er noen praktiske forhold rundt dette som må avklares. Det legges av den grunn inn i handlingsprogram for aktivitetstiltak.

Rideanlegg

Det ble i forbindelse med ny kommuneplan som ble vedtatt i desember 2009 arbeidet mye for å få til et ridesportsenter i kommunen. Det ble arbeidet ut i fra å plassere det der hvor hestetettheten er størst. Det var politisk vilje til å prioritere areal til ridesenteret, men prosjektet fikk innsigelse fra overordnede myndigheter. Fylkesmannen og fylkeskommunen så positivt på at kommunen vil avsette areal til ridesportsenter, men ba kommunen finne areal på utsiden av langsiktig grense for landbruk, altså i området som skal utbygges i fremtiden. Jf. sak 08/22. Kommunen fortsetter i kommende planperiode forsøkene på å finne et egnet areal. Randaberg kommune har satt av totalt 3,75 mill. kr. til ridestier og ridehall i økonomiplan 2010 – 2013. Om et slikt prosjekt vil kunne realiseres avhenger for øvrig også i stor grad av Hesteklubben selv, da klubben må finne tilfredsstillende løsninger i forhold til drift og øvrige investeringskostnader. Rideanlegg og ridestier ligger med bakgrunn i dette inne i langsiktig handlingsprogram for anleggsprosjekter.

Golf

Golfklubben overtok anlegget ved Tungenes fra Golf Management i 2004. Dette ble godkjent som midlertidig omdisponering av dyrket jord med vilkår om at den permanente arealdisponeringen skulle avklares ved førstkommande rullering av kommuneplanen. Golfklubben søkte om permanent etablering av golfbanen, samt oppgradering av fasiliteter (utvidelse). Rogaland fylkeskommune anbefalte i sin høringsuttalelse til kommuneplanen at golfanlegget ved Tunge gikk ut. Fylkesmannen kom med faglig råd om tilbakeføring til jordbruksareal, samtidig som en tydelig ga uttrykk for at en utvidelse av dagens anlegg er helt uaktuelt.

Kommunestyret vedtok å videreføre golfanlegget i sin nåværende form, der vedtatt detaljregulering må foreligge innen 31.12.2014. Dersom området opphører som golfanlegg skal området tilbakeføres til landbruk. Jf. sak 08/22. Med bakgrunn i dette vurderes det ikke som hensiktsmessig å arbeide videre med planer om utvidelse til 18 hulls golfbane. Utvidelse av golfanlegget legges av den grunn ikke inn i prioritert eller langsiktig handlingsprogram.

Motorsport/trail

Hovedutvalg for nærmiljø og kultur behandlet den 29.01.2009 i sak 05/09 bruk av området ved Foren. Motorsportaktiviteten som utøves i området kan være til ulempe for naboer og brukere av turområdet. Utvalget vedtok av den grunn regler for å legge til rette for sambruk på en best mulig måte. I etterkant av denne saken har Sinus AS foretatt beregninger og målinger av støyutbredelse fra trailkjøringen i området. Konklusjonen her er at støyutbredelsen per i dag, med stor sannsynlighet, er innenfor målsettingsnivåene. Men selv små fremtidige økninger i aktivitetsnivået kan i følge rapporten medføre overskridelser.

En utvidelse av området og motorsportaktivitetene vurderes som vanskelig med tanke på støy i forhold til naboer, friområdet, samt at kommunen totalt sett rår over et begrenset areal som kan avses til idrettslig og fysisk aktivitet.

Gang, sykkel m.v.

Sentralidrettsanlegget og sentrum er godt tilknyttet boligområdene med tanke på gang/sykkelvei. Likevel velger mange å kjøre bil. Randaberg er med sine korte avstander og flate terreng velegnet til sykkelbruk. Paradoksalt nok opplever en likevel parkeringsproblemer ved sentralidrettsanlegget. Å kjøre til trening er vel det man kan kalle å gå over bekken etter vann. 76 prosent av Norges befolkning disponerer sykkel, men halvparten av disse sykler aldri.¹⁸ Dette viser godt at det ikke kun må fokuseres på anlegg og utstyr. Det må også fokuseres på å benytte seg av de mulighetene en har. Fysisk aktivitet kan med fordel inkluderes som en del av hverdagen, og da gjerne gjennom en utvidet bruk av sykkel. "Landsbytrippelen" passer godt inn i profilen til den grønne landsbyen og er et flott nytt tiltak for å stimulere interessen for fysisk aktivitet. Dette legges av den grunn i handlingsprogrammet for aktiviteter.

Friområder, turveier m.v.

Friområder, turveier, grøntdrag m.v. er først og fremst behandlet gjennom Kommuneplanen og arbeidet med denne, i tillegg er dette et sentralt tema i Sentrumsplanen.

Det er likevel naturlig å ta dette med i en plan for idrett og fysisk aktivitet. Prosjekter som kan tilfredstille kravene for tildeling av spillemidler, eksempelvis turveier, vil inkluderes i handlingsprogrammet for anleggsprosjekter. På denne bakgrunn videreføres planlagte prosjekter som allerede ligger inne i kommuneplanen og handlingsprogrammet.

Det er kommet inn et innspill angående naturparken ved sentralidrettsanlegget. Der foreslås det at arealet til naturparken ved sentralidrettsanlegget omgjøres til areal for idrettsparken. Det er riktig at beliggenheten ikke er helt ideel i forhold til støy, da området ligger nær sentrum, eksisterende idrettsanlegg og Torvmyrveien. En økning i trafikken rundt området vil nok også være en naturlig konsekvens av lokaliseringen. Men turveiene her er populære. En rekke ulike grupper bruker området. Alt fra barn til eldre, både til turgåing og jogging. Vinterstid hender det også at vannet kan brukes til skøyting. Selv om området ikke er støyfritt, og vanskelig kan bli det, er det likevel av stor betydning for befolkningen. Naturparken ligger også inne i det regionale grøntdraget som legger føringer for området. Dette må da ligge til grunn for den videre utviklingen av parken. Undersøkelser viser forøvrig at turveier laget som 3-5 km lange rundløyper er mest populære. På sikt hadde det vært ønskelig å utvide turveinettet og lage en slik "folkesti" i tilknytning til parken.

Kystprosjektet 2007 - 2009 hadde som overordnet mål å ta vare på kvalitetene i randsonen mellom hav og land, tilrettelegge for naturopplevelser ved ferdsel i kystsonen fra Vistestranda til Tungenes fyr og Randbergfjellet, motivere til et aktivt friluftsliv og formidle kulturvern og fornminner i området. Prosjektet ble nylig avsluttet, mye godt arbeid er lagt ned, med gode resultater. Dette er beskrevet nærmere i sluttrapporten, jf. "Mellom hav og land, sluttrapport - Kystprosjektet 2009". Randaberg kommune vil arbeide videre ut fra denne rapporten, og det legges av den grunn inn i handlingsprogrammet for aktivitetstiltak.

Nærmiljøanlegg

En klagesak vedrørende nærmiljøanlegget på Nedre Grødem resulterte i at veggene i ballbingen ble revet slik at den ble omgjort til ordinær balløkke. Nærmiljøanlegget som før øvrig består av en sandvolley-, boccia- og bmx-bane har behov for en opprustning. Ballbingen ble i sin tid tildelt spillemidler, og vanligvis må disse tilbakebetales om anlegget rives. Men om kommunen står for en opprustning av anlegget til en tilfredstillende standard, etter nærmere avtale med Kulturdepartementet/Rogaland fylkeskommune, vil

en sannsynligvis slippe å betale tilbake utbetalte spillemidler. Utbedringene er lagt inn i det prioriterte handlingsprogrammet for anleggsprosjekter, men forutsetter at nødvendige midler blir bevilget i forbindelse med høstens behandling av økonomiplan/budsjett.

Utendørs isbane / scan-ice isflate har ligget inne i langsiktig handlingsprogram for anleggsprosjekter. Scan-ice har vært behandlet i PS 113/08, og det ble vedtatt at en ikke skulle prioritere skøytelekke i økonomiplanperioden. Med bakgrunn i denne saken og at en regner med at publikum og skoler vil kunne få dekket sine behov i den interkommunale skøytehallen, Sørmarka Arena, fjernes skøytelekke i handlingsprogrammet for anleggsprosjekter.

Nærmiljøanlegg som allerede har ligget inne i langsiktig handlingsprogram for anleggsprosjekter beholdes. Det må imidlertid gjøres nærmere vurderinger av støyforhold før anleggene kan flyttes inn i det prioriterte handlingsprogrammet. Avbøtende/støydempende tiltak prioriteres i planperioden. "Veileder for støvvurdering ved etablering av nærmiljøanlegg" legges til grunn ved planlegging og utbygging av nye nærmiljøanlegg.

Oppsummering

Allerede igangsatte prosjekter og rehabilitering av eldre anlegg prioriteres. Områdene 8 og 10 videreutvikles som en idrettspark, og som en viktig del av en fremtidig grønnstruktur. Jf. Mulighetsstudiet. Det tas snarest opp forhandlinger med RIL-fotball om flytting av Randaberg stadion.

Prioritert handlingsprogram for anleggsprosjekter danner grunnlaget for prioriteringsrekkefølgen av spillemiddelsøknader. Finansiering og tomteforhold må være avklart for å kunne legge inn prosjekter i programmet.

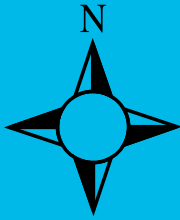
Øvrige anleggsprosjekter legges inn i langsiktig handlingsprogram. Rekkefølgen prosjektene blir realisert avhenger ofte av en rekke ulike forhold. Overordnede samfunnsmessige behov, prioriteringsvilje og innspill fra idrettsrådet vil være av stor betydning, men ofte vil en rekke praktiske hensyn knyttet til finansiering og areal være avgjørende for når de kan flyttes over i prioritert handlingsprogram og realiseres.

Handlingsprogrammet for aktiviteter er nytt. Dette gir en god oversikt over ulike aktivitetstiltak. Det bør ikke bare fokuseres på anlegg og utstyr, men også andre tiltak for å stimulere interessen for fysisk aktivitet. Skal flere blir mer fysisk aktive er disse av stor betydning. Randaberg kommune er først og fremst en tilrettelegger og kan på ingen måte klare å nå målet alene. Det er derfor ønskelig og gledelig med initiativ fra ulike organisasjoner og enkeltpersoner.

”Sammen skaper vi den grønne landsbyen”

Planlagte anlegg

Planlagte turveier/stier

1 km
1 : 30 000

Tungenes

Randabergvika

Sande

Mekjavik

Byfjorden

Ødnem

Harestad

Harestadvika

Ytre Bø

Indre Bø

Rygg

Goa

Vistnes

Viste

Vestre Goa

Raustein

Vistevika

Håland

Vistnesvågen

Leikvoll

Hålandsvannet

8.2 Prioritert handlingsprogram for anleggsprosjekter 2011 – 2014

P	Anlegg	Kostnad (1000kr)	Kode	Est. driftsutg.		2011			2012			2013			2014		
				Km	Km	Km	Sm	Pm	Km	Sm	Pm	Km	Sm	Pm	Km	Sm	Pm
x	Sandneshallen, Sandnes, IKS ¹	118 000	U														
1	Rehab. kunstgress, Randaberg stadion	3 498	F			1 000											
2	Rehab.svømmehall, Randaberghallen	27 000				9 000											
3	Randaberg Arena, IKS	140 075	U			11 520											
4	Turvei, Valahaug - Harestad, Sentrum -Goa	1 750				700											
5	Lysanlegg v/turvei, Viste - Endrestø	700										500	200				
Ordinære anlegg																	
1	Rehab.kunstgr., ballbinge, Viste strand	211	F			100											
2	Rehab.kunstgr, ballbinge, Rand. stadion	390	F			195											
3	Turvei, Todhem	750				550	200										
x	Div. utbedr., nærmiljøanl., N,Grødem ²	100				100											
Nærmiljøanlegg																	

Noter:

¹ = søker ikke spillemidler gjennom Randaberg kommune

² = klagesak. Estimert kostnad for nødvendige utbedringer for å unngå tilbakebetaling av spillemidler

Koder:

U = under bygging/arbeid F = ferdigstilt anlegg/arbeid

Km = kommunale midler Sm = spillemidler Pm = private midler

P = prioritering mht spillemidler

Estimerte spillemidler er lagt inn i 2011, men tildeling/utbetaling vil i praksis kunne ligge flere år frem i tid.
Jf. økonomiplan for nærmere informasjon angående kommunens investeringsbudsjett.

8.3 Langsiktig handlingsprogram for anleggsprosjekter 2011 – 2022

Anleggsbeskrivelse	Eier/utbygger	Anslått kostnad (1000 kr)	Merknader
Rehabilitering, randaberghallen (idretts hall)	Randaberg kommune		
Ridehall	Randaberg hesteklubb	11 233	
Ridestier		1 065	
Stadion, sentralidrettsanlegget	RIL, fotball/ Randaberg kommune		Flytting av fotballbanlegget fra Harestad til sentralidrettsanlegget m/utvidelse av total banekapasitet.
Hoppegrop	Randaberg kommune		Må vurderes nærmere, evt. som tilbygg eller ved ny hall
Flerbrukshall, hall nr. 3	Randaberg kommune		Evt. med spesialtilpasninger til turn.
Ombygging, grus til kunstgress, fotballbane, Grodem skole	Randaberg kommune	3 070	Ombygging fra grus til kunstgress
Utvidelse av svømmehallen i Randaberghallen	Randaberg kommune		Oppførings-/ varmvannsbasseng
Sandvolleyhall	RIL, volley	15 356	
Randaberg stadion	RIL, fotball		Evt. mindre utbedringer som følge av opprykk til Adeccol.
Toalett og tilrettelegging av rasteplasser, Randabergfjellet	Randaberg kommune	400	
Lysanlegg, naturparken v/sentralidrettsanlegget	Randaberg kommune	800	
Turvei, Sentralidrettsanlegget-naturparken-Rygg	Randaberg kommune		
Turvei, Odnaberg - Harestad	Randaberg kommune		
Tursti/vei, Lillesanden - Vistnestunet	Randaberg kommune		
Kunstgressbane, Viste hageby	Viste hageby vel		
Ballocke med kunstgress	Dalen vel		
Div. utbedringer, div. nærmiljøanlegg	Randaberg kommune/div. velforeninger		

Landsbytrippelen

Landsbytrippelen består av Landsbyrittet (sykkel), Landsbyløpet og Landsbyrennet (rulleski). Terskelen for å melde seg på skal være lav. Målet er å få folk opp av sofaen for å oppleve gleden av å være i aktivitet, samt det å mestre fysiske utfordringer og føle felleskap med andre mennesker. Det arrangeres felles løpetrening rundt Hålandsvannet hver onsdag ettermiddag for dem som vil trene seg opp i sammen med andre. Arrangementet er flott tiltak for å stimulere interessen for fysisk aktivitet. Se landsbyrennet.no, landsbyrittet.no eller landsbylopet.no for mer informasjon.

8.4 Handlingsprogram for aktivitetstiltak 2010/11

Tiltak	Tidspunkt	Ansvarlig	Samarbeid med	Kostnad	Kommentar
Styrkerom	2010/11	Randaberg kommune		*	Vurdere mulighetene for å åpne et styrkerom for publikum i Randaberghallen
Utvide åpningstid	2010/11	Randaberg kommune		*	Vurdere mulighetene for å utvide åpningstidene for publikumsbading.
Revidere tilskuddsordninger	2010	Randaberg kommune	Kultur/fritid/idrett	*	
Turstier/veier	2010/11	Randaberg kommune		*	Sjekke standard/universell utforming. Legge ut info på websider.
Kystprosjektet	2010/11	Randaberg kommune		*	Arbeide videre med utgangspunkt i avsluttet prosjekt/sluttrapport.
Landsbyrennet	19. september 2010	Landsbyriddet AS	Randaberg kommune	*	Turrenn på rullski.
Landsbyløpet	25. september	Landsbyriddet AS	Randaberg kommune	*	Mosjonsløp for folk i alle aldre og nivå.
Svøm deg til...	1. januar – 31. mars	Norges Svømmeforbund	Randaberg kommune	*	Årlig mosjonskampanje - et samarbeid mellom Norges Svømmeforbund og ulike svømmehaller rundt om i landet.
Landsbyriddet	April	Landsbyriddet AS	Randaberg kommune	*	Sykkelritt. Alle kategorier syklistar deltar, alt fra elite til mosjonister.
Ferieaktiviteter	Juni/juli	Randaberg kommune		*	Sommerferieaktiviteter er et tilbud til de som går i 5. klasse og oppover. (10 – 18 år)
Frisk i friluft	2010/11	Rogaland fylkeskommune	Randaberg kommune/div. org.	*	Vi vil arbeide for å aktivisere inaktive grupper og grupper med spesielle behov

* utføres innenfor nåværende driftsbudsjett

9. Vedlegg

1. Noter
2. Litteratur og referanser
3. Statistikk - anlegg
4. Behovsanalyser - fotballbaner

Noter

- 1 Per Egil Mjaavatn; NTNU, uttalelser i riksmidia, juni 2009.
- 2 Vedtatt i kommunestyret 15.06.1995
- 3 Veileder – Kommunal planlegging for idrett og fysisk aktivitet (Kultur- og kirke departementet)
- 4 Professor Roald Bahr, Norges Idrettshøgskole
- 5 Stortingsmelding nr. 14, side 44
- 6 Handlingsplan for fysisk aktivitet 2005 - 2009, I-1104, Departementene
- 7 Trender i helse og livsstil blant barn og unge, 1985 - 2005. HEMIL-rapport 3/2009
- 8 Psykiske lidelser i Norge: Et folkehelseperspektiv, Nasjonalt folkehelseinstitutt 2009
- 9 Handlingsplan for fysisk aktivitet 2005 - 2009, I-1104, Departementene
- 10 Bedre helse på 1-2-30 (Departementene)
- 11 Handlingsplan for fysisk aktivitet 2005 - 2009, I-1104, Departementene
- 12 TNS Gallup, Kulturtilbud og kulturinteresser på Nord-Jæren 2009
- 13 Veileder for støvvurdering ved etablering av nærmiljøanlegg, IS-1693, Helsedirektoratet
- 14 Helsedirektoratet, Lokal mobilisering - presentasjon, side 5
- 15 Doktorgradavhandling, Alf Odden, Høgskolen i Telemark
- 16 Fjell og Vidde, nr. 2 mars 2010
- 17 Veileder - Kommunal planlegging for idrett og fysisk aktivitet, V-0798 (KKD)
- 18 Den nasjonale reisevaneundersøkelsen 2005/Lokal mobilisering - presentasjon, Helsedirektoratet

Litteratur og referanser

- "Active living in the city", rapport fra Verdens Helse Organisasjon, Europa-kontoret, oktober 2000
- "A healthy city is an active city", a physical activity planning guide, Verdens Helseorganisasjon (WHO) 2006
- "Aktivitetshåndboken", fysisk aktivitet i forebygging og behandling, Helsedirektoratet 2008
- Analyse og dokumentasjon av friluftslivets effekt på folkehelse og livskvalitet, SINTEF-rapport A11851, desember 2009. Se www.frifo.no.
- "Bedre helse på 1-2-30", brosjyre og nettsted i anledning kampanjen "Sammen for fysisk aktivitet", et samarbeid mellom åtte departement.
- FINK, fylkesdelplan for friluftsliv, idrett, naturvern og kulturvern, Rogaland Fylkeskommune 2004
- Folkehelseinstituttet, www.fhi.no
- Folkehelsepolitisk rapport, Helsedirektoratets årlige rapport om arbeidet med å utjevne sosiale helseforskjeller, 2009.
- "Fra folkebevegelse til filantropi?" Frivillig innsats i Norge 1997-2009, Dag Wollebæk og Karl Henrik Sivesind, Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor.
- Fylkesdelplan for langsiktig byutvikling på Jæren mot 2040, Rogaland Fylkesting 2000
- Fylkesplan for Rogaland 2007-2009, Rogaland Fylkeskommune
- "Fysisk aktivitet og helse", temahefte utgitt av Tidsskrift for Den norske lægeforening og Sosial- og helsedirektoratet 2002
- "Fysisk aktivitet blant barn og unge i Norge", en kartlegging av aktivitetsnivå og fysisk form hos 9- og 15-åringer, Helsedirektoratet 2009
- "Fysisk aktivitet blant voksne og eldre i Norge", resultater fra en kartlegging i 2008 og 2009, Helsedirektoratet 2009
- "Fysisk inaktive voksne i Norge, hvem er de – og hva motiverer til økt fysisk aktivitet?", Helsedirektoratet 2008
- "Godt liv i Rogaland", handlingsplan for folkehelse 2006-2010 - vedtatt av fylkestinget i Rogaland 24.oktober 2006.
- Handlingsplan for sykkelbyen Sandnes 2005
- "Hvordan fremme fysisk aktivitet hos skolebarn?" En rapport fra Sosial- og helsedirektoratet 2003
- "Hvordan lage en folkesti", brosjyre fra Nasjonalforeningen for folkehelsen
- "Idrett i nærmiljøet", flerfunksjonsanlegg som en del av skolens utemiljø og Nærmiljøanlegg. Innspill fra Sandnes Idrettslag 2002/2003
- "Idrettsbyen Bergen – et steg foran" - Bergens kommunes idrettsplan 2010-2019
- Idrettsmeldingen 2000, Bergen kommune
- Idrettspolitisk dokument 2003-2007, Norges Idrettsforbund og Olympiske komite
- Idrettspolitisk dokument 2007-2011, Norges Idrettsforbund og Olympiske og Paralympiske komite
- Diskusjonsgrunnlag for Idrettspolitisk dokument (2007 til 2011), NIF/NOK
- Idrettsregistreringen 2006, Norges Idrettsforbund og Olympiske Komite (NIF/NOK).
- Norske idrettslag 2002, kunnskap ledelse og styring, Institutt for Samfunnsforsknings rapport 2003:7
- Kommuneplanen 2007-2020 for Sandnes kommune m/ sentrumsplanen
- Kommunedelplan for idrett og allsidig fysisk aktivitet, Bærum kommune 2003-2006
- Kommunedelplan idrett og friluftsliv (høringsforslag), Kristiansand kommune 2011-2014
- Kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet, Klepp 2005-2016
- Kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet, Hå 2003-2018
- Kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet, herunder friluftsliv, Sandnes kommune 2001-2011
- Kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet og friluftsliv ("Aktive Sandnes") Sandnes kommune 2008-2018
- Kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet, Skien kommune 2006-2010
- Kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet, Stavanger kommune 2003-2014
- Kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og naturopplevelse, Stavanger kommune 2010-2022
- Kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og naturopplevelse 2010-2022. Plangrunnlag. Stavanger kommune 2007
- Kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet, Trondheim kommune 2005-2012
- Kommunedelplan idrett 06, Haugesund kommune 2006-2012
- "Kulturtilbud og kulturinteresser på Nord-Jæren 2009", undersøkelse av TNS Gallup på oppdrag fra Interkommunalt kulturråd
- Lov om friluftslivet: www.lovdatabank.no/all/nl-19570628-016.html
- Lov om jakt og fangst av vilt: www.lovdatabank.no/all/hl-19810529-038.html
- Lov om laksefisk og innlandsfisk: www.lovdatabank.no/all/hl-19920515-047.html
- Lov om motorferdsel i utmark og vassdrag: www.lovdatabank.no/all/nl-19770610-082.html
- Lov om naturvern: www.lovdatabank.no/all/nl-19700619-063.html
- Lov om produktkontroll: www.lovdatabank.no/all/nl-19760611-079.html
- Lov om saltvannsfiske: www.lovdatabank.no/all/hl-19830603-040.html

Lov om vassdrag og grunnvann: www.lovdatab.no/all/nl-20001124-082.html

Læreplanverket for kunnskapsløftet L06, Kunnskapsdepartementet og Utdanningsdirektoratet 2006

”Makt og avmakt i idrettslivet”, rapport fra Statens idrettskonferanse 2001

”Marka-håndboka”, planlegging av by- og tettstedsnære naturområder, Håndbok fra Direktoratet for naturforvaltning

Nasjonale retningslinjer om skoleanlegg: www.skoleanlegg.utdanningsdirektoratet.no

Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten, www.kunnskapssenteret.no

Nordisk Råd, www.norden.org, flere linker til artikler med helseemner

”Nye trender i norsk friluftsliv”, Annette Bischoff & Alf Odden (Senter for kultur- og idrettsstudier, Høgskolen i Telemark 1999)

”Når én pluss én blir mer enn to”, en veileder for samarbeid mellom kommune og idrettsråd, Kommunenes Sentralforbund og Norges Idrettsforbund 2009

”Positive helseeffekter av fysisk aktivitet”, en konkretisering av veien mot mer fullstendige samfunnsøkonomiske analyser, Helsedirektoratet 2008

”Psykiske lidelser i Norge: Et folkehelseperspektiv”, Nasjonalt folkehelseinstitutt 2009

”Riksrevisjonens undersøkelse av tilskudd til idrettsanlegg”, Dokument nr. 3:8 (2008–2009)

”Sammen for fysisk aktivitet”, Handlingsplan for fysisk aktivitet 2005–2009, et samarbeid mellom åtte departement

”Samspill uten retning og midler? Hvem skal aktivere hvem?” Evaluering av Handlingsplan for fysisk aktivitet 2005–2009

Sandnes kommunes tekniske retningslinjer for utbygging av friområder, lekeplasser, ballplasser, skole- og barnehageanlegg i Sandnes kommune

”Sandnesmarkå, markaområder og markagrenser”, grunnlagsarbeidet for kommuneplan for Sandnes 2007–2020

Sandnes Sykkelpark, en visjon i pdf-format fra 2001

”Sektorplan idrett - plan for idrett og friluftsliv”, Oslo kommune 2009–2012

”Skolens uteareal - om behovet for arealnormer og virkemidler”, Sosial- og helsedirektoratet 2003

Statistisk sentralbyrå, www.ssb.no, helsestatistikk www.ssb.no/emner/03

Stortingsmelding nr. 14 (1999–2000), ”Idrettslivet i endring - om statens forhold til idrett og fysisk aktivitet”

Stortingsmelding nr. 16 (2002–2003), ”Resept for et sunnere Norge”

Stortingsmelding nr. 20 (2006–2007), ”Nasjonal strategi for å utjevne sosiale helseforskjeller”

Stortingsmelding nr. 23 (2001–2002), ”Bedre miljø i byer og tettsteder”

Stortingsmelding nr. 39 (2000–2001), ”Friluftsliv - ein veg til høgare livskvalitet”

Stortingsmelding nr. 39 (2006–2007), «Frivillighet for alle»

Stortingsmelding nr. 41 (1991–1992), ”Om idretten. Folkebevegelse og folkeforlystelse”

Stortingsmelding nr. 47 (2008–2009), ”Samhandlingsreformen – rett behandling – på rett sted – til rett tid”

Strategisk kulturplan for Sandnes 2005–2010, ”Byen skapes av god kultur”

”Tiltak for økt fysisk aktivitet blant barn og ungdom”, en systematisk litteraturgjennomgang med utgangspunkt i oversiktsstudier og et utvalg nyere enkeltstudier, Helsedirektoratet

”Tilstandsrapport 2003”, om idrett og fysisk aktivitet i Norge (Akillen 2003)

”Ung i Sandnes”, Ungdomsundersøkelsen 2004, Sandnes kommune fritid 2005

”Veileder for fysisk aktivitet og måltider i skolen”, Utdanningsdirektoratet, Helse- og omsorgsdepartementet, Sosial og helsedirektoratet 2004

”Veileder i kommunal planlegging for idrett og fysisk aktivitet”, Kulturdepartementet 2000.

Økonomiplan, Sandnes kommune 2007–2010

Årsrapport 2006, Norges Idrettsforbund og Olympiske Komite

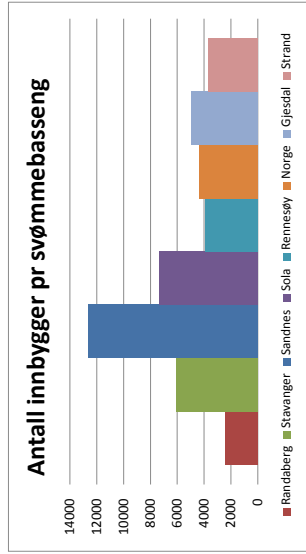
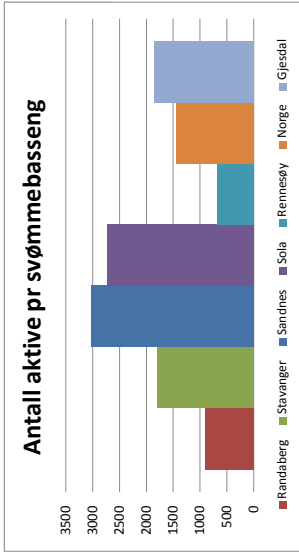
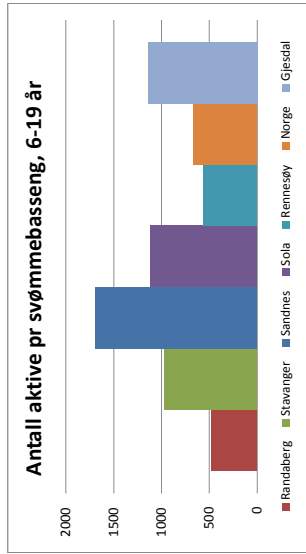
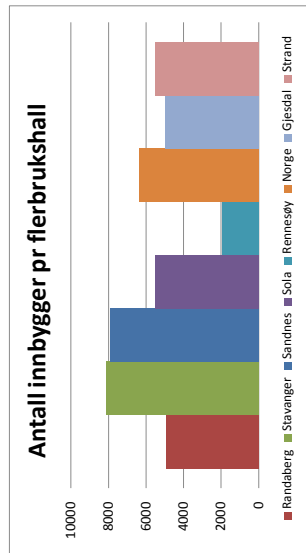
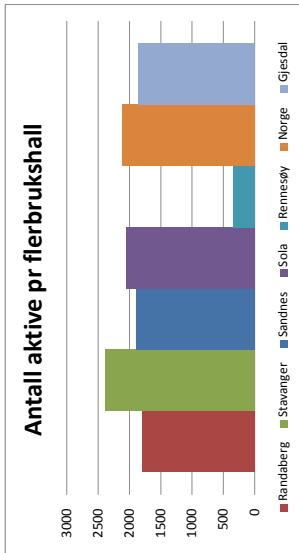
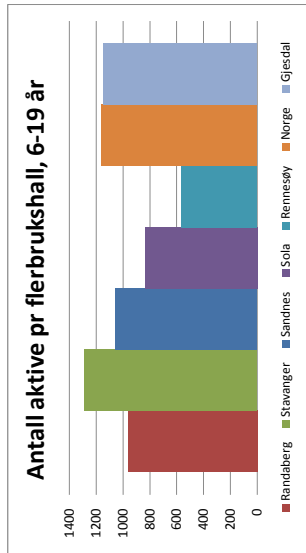
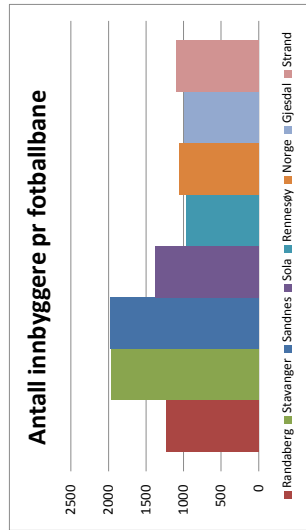
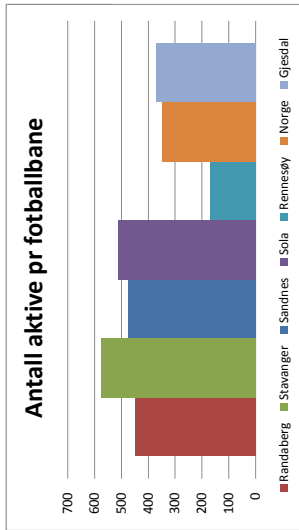
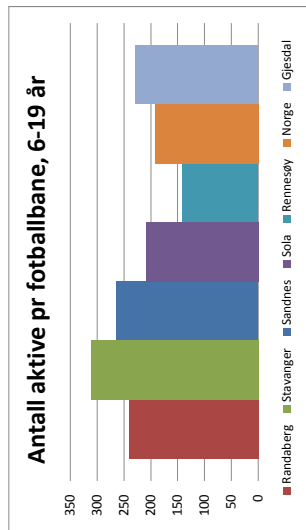
Årsrapport 2007, Norges Idrettsforbund og Olympiske Komite

Årsrapport 2008, Norges Idrettsforbund og Olympiske og Paralympiske Komite

Årsrapport 2009, Norges Idrettsforbund og Olympiske og Paralympiske Komite

Anlegg 25.05.10. Antall aktive/inbyggere i 2009

	Antall fotballbaner	Antall aktive pr fotballbane, 6-19 år	Antall aktive pr fotballbane	Innbyggere / fotballbaner	Antall flerbrukshaller	Antall aktive pr flerbrukshall, 6-19 år	Antall aktive pr flerbrukshall	Innbyggere / flerbrukshaller	Antall svømmebasseng	Antall aktive pr svømmebasseng, 6-19 år	Antall aktive pr svømmebasseng	Innbyggere / svømmebasseng
Randaberg	8	240	448	1233	2	962	1793	4934	4	481	896	2467
Sandnes	32	264	474	1982	8	1057	1895	7929	5	1691	3032	12686
Stavanger	62	312	578	1961	15	1288	2388	8107	20	966	1791	6081
Sola	16	209	512	1380	4	836	2047	5519	3	1114	2729	7359
Remmesøy	4	141	171	972	2	562	342	1944	1	562	684	3888
Norge	4551	192	350	1055	754	1159	2112	6365	1104	665	1442	4347
Gjesdal	10	229	372	997	2	1144	1860	4985	2	1144	1860	4985
Strand	10			1105	2			5523	3			3682

Brukstid fotballbaner*

Baner	Timer pr uke**	Antall uker pr år	Sum brukstimer pr år	Merknader
Myrå 1 - gress	15	17	255	mandag - fredag, kl. 16 - 22, men max. 15 t pr uke. Max 17 uker pr år.
Myrå 2 - gress	15	17	255	mandag - fredag, kl. 16 - 22, men max. 15 t pr uke. Max 17 uker pr år.
RIL stadion - gress	6	17	102	ri fotball. Elite. Maks 6 timer pr uke. Max 17 uker per år.
Randberghallen - grus	30	41	1230	mandag - fredag, kl. 16 - 22. Lys
Grødem skole - grus	26,25	41	1076	mandag - fredag, kl. 16 - 21,15. Lys
Goa - kunstgress	30	41	1230	mandag - fredag, kl. 16 - 22. Lys
RIL stadion - kunstgress	30	41	1230	mandag - fredag, kl. 16 - 22. Lys
Rand.vgs. kunstgress	28	41	574	mandag - fredag, kl. 16 - 22. Minus 2 timer. Lys. Antall brukstimer er delt på 2, da banen ikke er i full str
			5952	

* basert på en modell utarbeidet av Rogaland fotballkrets, justert for lokale forhold

** = tilgjengelig antall timer for organisert idrett

Naturgressbaner vil normalt kunne benyttes 100 - 250 t i sesongen, avhengig av det lokale klimaet, brukergupper, om det er kamp eller treningsarena med mer. NFF ønsker at fotball skal være en helårsidrett, må dermed ta i bruk grus/kunstgress. Kunstgress/grusbaner tåler også å brukes av skolene på dagtid.

Anleggsbehov - fotballbaner**

Lag	Antall treningstimer pr uke	Antall lag:	Antall lag pr 11'er bane	Treningsuker pr år	Treningstimer pr år**
A-lag	6	2	1	41	492
Øvrige seniorlag	3	1	0,5	41	61,5
Ungdomslag	6	11	1	41	2706
Øvrige ungdomslag	4,5	17	0,5	41	1568,25
Barnelag	3	12	0,5	41	738
Barnelag	3	26	0,25	41	799,5
Sum:					6365

** for en 1/1 bane. For de lagene som bruker 1/2 bane er treningstimer delt på 2, osv.

Tilgjengelig antall timer: 5952

Udekket behov: 413 timer

Antall baner: 0,3 (kunstgress 30t pr uke * 41 uker = 1230t pr bane)

Økning i behov frem til 2020 7193 (9997 innbyggere i 2010, mål om 11 270 innbyggere i 2020, ref. kommuneplan, = ca. 13% økning)
 Udekket behov 1240
 Antall baner 1,0 (kunstgress 30t pr uke * 41 uker = 1230t pr bane)

* basert på en modell utarbeidet av Rogaland fotballkrets, justert for lokale forhold

”Sammen skaper vi den grønne landsbyen”

